

NAJvyšší KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 372/01
Zo dňa: 02.05.2013

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 34
Počet príloh: 0

PROTOKOL

**o výsledku kontroly hospodárenia a plnenia opatrení na zvýšenie efektívnosti
fungovania spoločnosti Letisko M. R. Štefánika, a. s. za obdobie rokov 2011 - 2012**

Letisko M. R. Štefánika - Airport Bratislava, a.s. (BTS)

Bratislava august 2013

Protokol o výsledku kontroly

Podľa poverenia predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) č. 372/01 z 02.05.2013 vykonali:

Ing. Viera Eiselová	vedúca kontrolnej skupiny,
Mgr. Kamil Augustovič	člen kontrolnej skupiny,
Ing. Zuzana Gálová	členka kontrolnej skupiny,
Ing. Marcel Kleščinský	člen kontrolnej skupiny,
Ing. Marcela Ušáková	členka kontrolnej skupiny

kontrolnú akciu: Kontrola hospodárenia a plnenia opatrení na zvýšenie efektívnosti fungovania spoločnosti Letisko M. R. Štefánika, a.s. za obdobie rokov 2011 – 2012, ktorej účelom bolo preveriť systém hospodárenia a plnenia opatrení na zvýšenie efektívnosti fungovania spoločnosti Letisko M. R. Štefánika – Airport Bratislava, a.s. (BTS).

Kontrola bola vykonaná v čase od 17.05.2013 do 12.08.2013 na Letisku M. R. Štefánika – Airport Bratislava, a.s. (BTS), Letisko M. R. Štefánika, 823 11 Bratislava (ďalej len „Letisko Bratislava“) za kontrolované obdobie rokov 2011 – 2012.

Predmetom kontroly bolo:

- skutočnosti súvisiace so založením a vznikom obchodnej spoločnosti Letisko Bratislava; strategické materiály pre rozvoj letiskovej spoločnosti schválené akcionármi pred rokom 2011;
- hospodárenie a zmluvné vzťahy Letiska Bratislava – podnikateľský plán; handlingové služby; verejné obstarávanie; prenájom majetku; dotácie poskytnuté Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky; odmeňovanie zástupcov štátu v orgánoch spoločnosti;
- stav vedenia účtovníctva – individuálna účtovná závierka; inventarizácia majetku; pohľadávky spoločnosti;
- implementácia opatrení na zvýšenie efektívnosti fungovania spoločnosti Letisko Bratislava, schválených v dokumente Program stability Slovenskej republiky na roky 2011 až 2014 a záväzky za výstavbu terminálu;
- systém vykonávania vnútornej kontrolnej činnosti.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1 Všeobecná časť

1.1 Založenie a vznik obchodnej spoločnosti Letisko Bratislava; predmet činnosti; orgány spoločnosti

Letisko Bratislava je súkromnou akciovou spoločnosťou podľa zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“) so špecifikami a odlišnosťami, ktoré upravuje zákon č. 136/2004 Z. z. o letiskových spoločnostiach a o zmene a doplnení zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 37/2002 Z. z. (ďalej len „zákon o letiskových spoločnostiach“).

Zakladateľská listina obchodnej spoločnosti bola podpísaná ministrom dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky dňa 26.04.2004 a do obchodného registra bolo Letisko Bratislava zapísané dňa 05.05.2004.

Predmetom činnosti je najmä prevádzkovanie letísk; údržba prevádzkových plôch; pozemná obsluha lietadiel; poskytovanie služieb na vybavenie cestujúcich a nákladu; zaistenie bezpečnostnej ochrany a verejného poriadku na letiskách; prevádzkovanie závodného hasičského útvaru; poskytovanie technických služieb na ochranu osôb a majetku; prevádzkovanie bezpečnostnej služby; úschova a uskladňovanie batožín a prepravovaného tovaru; predaj leteckých prepravných služieb; prevádzka a údržba leteckých pozemných zariadení.

Základné imanie Letiska Bratislava vo výške 292 427 637 Eur tvoria zaknihované kmeňové akcie na meno v nominálnej hodnote od 34 Eur do 3 319 392 Eur.

Pred založením Letiska Bratislava Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (ďalej len „MDPT SR“) špecifikovalo rozhodnutím zo 14.04.2004 prioritný infraštruktúrny majetok Letiska Bratislava, ktorý tvorí vzletová a pristávacia dráha 13/31, vzletová a pristávacia dráha 04/11 a napojené rolovacie dráhy s odbavovacou plochou, ako aj nimi zastavané pozemky. K 31.12.2012 bola vykázaná obstarávacía cena prioritného infraštruktúrneho majetku v sume 108 827 888,95 Eur a jeho zostatková hodnota v sume 85 294 644,70 Eur.

Akcionármi Letiska Bratislava sú Fond národného majetku Slovenskej republiky (ďalej len „FNM SR“), ktorý vlastní 50,30 % akcií a Slovenská republika (ďalej len „SR“), zastúpená Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (ďalej len „MDVRR SR“), ktorá vlastní 49,70 % akcií Letiska Bratislava.

Letisko Bratislava bolo Leteckým úradom SR určené za verejné medzinárodné letisko. V kontrolovanom období malo platné tri povolenia na prevádzkovanie, ktoré vydal Letecký úrad SR:

- dňa 28.10.2010 vydal pod č. 8129/311-275/2010 Rozhodnutie o predĺžení platnosti povolenia na prevádzkovanie Letiska M. R. Štefánika, vydaného dňa 13.10.2009, na dobu určitú a to do 31.10.2011;
- dňa 28.10.2011 vydal pod č. 9915/311-331/2011 Rozhodnutie o predĺžení platnosti povolenia na prevádzkovanie Letiska M. R. Štefánika, vydaného dňa 28.10.2010, na dobu určitú a to do 31.10.2012;
- dňa 31.10.2012 vydal pod č. 8171/2012/RLET-004/18460 Rozhodnutie o predĺžení platnosti povolenia na prevádzkovanie Letiska M. R. Štefánika, vydaného dňa 28.10.2011, na dobu určitú a to do 31.10.2013.

Stanovy spoločnosti boli vypracované v súlade s Obchodným zákonníkom. V kontrolovanom období boli stanovy upravené dvakrát a zmeny boli schválené valným zhromaždením dňa 27.06.2011 a 21.11.2011.

Najvyšším orgánom spoločnosti bolo valné zhromaždenie (ďalej len „VZ“). Štatutárnym orgánom spoločnosti bolo predstavenstvo (ďalej len „PR“), ktoré riadilo činnosť spoločnosti a rozhodovalo o všetkých záležitostiach spoločnosti, pokiaľ to nebolo právnymi predpismi a stanovami spoločnosti vyhradené do pôsobnosti iných orgánov spoločnosti. Dozorná rada (ďalej len „DR“) bola najvyšším kontrolným orgánom spoločnosti.

Letisko Bratislava malo vypracovanú štandardnú internú predpisovú základňu, ktorá bola primerane aktualizovaná a prístupná príslušným organizačným zložkám Letiska Bratislava a jej zamestnancom.

Základnou organizačnou normou bol Organizačný poriadok, ktorý vydalo PR a schválila ho DR. Organizačný poriadok upravoval organizačné usporiadanie a vnútorné riadenie Letiska Bratislava.

1.2 Strategické materiály pre rozvoj letiskovej spoločnosti schválené akcionármi pred rokom 2011

Vláda SR prijímala uznesenia, ktorými sa menila stratégia rozvoja podnikania spoločnosti Letisko Bratislava.

Uznesením č. 92 z 01.02.2006 vláda SR vydala rozhodnutie o privatizácii časti majetkovej účasti štátu vo výške 66 %-ného podielu na základnom imaní spoločnosti Letisko Bratislava priamym predajom.

Protimonopolný úrad SR v termíne do 15.08.2006 nevydal rozhodnutie, ktorým by udelil súhlas s koncentráciou spočívajúcou v nadobudnutí nepriamej kontroly dvomi podnikateľmi prostredníctvom vybranej spoločnosti a priamej kontroly podnikateľom MDPT SR nad spoločnosťou Letisko Bratislava.

Následne MDPT SR predložilo na rokovanie vlády SR návrh ďalšieho postupu v procese privatizácie časti majetkovej účasti štátu na podnikaní spoločnosti Letisko Bratislava. Vláda SR dňa 16.08.2006 prijala uznesenie č. 696 k predloženému návrhu, kde v bode B.1. odporučila prezidentovi Prezídia FNM SR v spolupráci s ministrom dopravy, pôšt a telekomunikácií SR odstúpiť od zmluvy o kúpe akcií, podpísanej s vybranou spoločnosťou v dôsledku neschválenia koncentrácie Protimonopolným úradom SR a nesplnenia jednej z odkladacích podmienok zmluvy. V bode B.2. tiež odporučila prezidentovi Prezídia FNM SR predložiť Ministerstvu hospodárstva SR návrh na zrušenie rozhodnutia o privatizácii časti majetkovej účasti štátu na podnikaní spoločnosti Letisko Bratislava. V bode C.1. uložila ministrovi hospodárstva SR predložiť na rokovanie vlády SR návrh na zrušenie rozhodnutia o privatizácii časti majetkovej účasti štátu na podnikaní spoločnosti Letisko Bratislava v termíne do 30.09.2006.

Uznesením vlády SR č. 871 z 18.10.2006 bolo vydané rozhodnutie, ktorým bolo zrušené rozhodnutie vlády SR č. 92/2006 o privatizácii časti majetkovej účasti štátu na podnikaní spoločnosti Letisko Bratislava, týkajúce sa 66 %-ného podielu na základnom imaní tejto spoločnosti. Ukončenie privatizácie Letiska Bratislava bolo schválené uznesením vlády SR č. 1067 z 13.12.2006.

Uznesením vlády SR č. 43 zo 16.01.2008 bola schválená príprava nového terminálu pre cestujúcich na Letisku Bratislava a ministrom dopravy, pôšt a telekomunikácií SR a predsedovi Prezídia FNM SR bolo uložené uplatnením akcionárskych práv uložiť PR Letiska Bratislava realizovať rozvoj Letiska Bratislava výstavbou terminálu pre cestujúcich.

Vláda SR uznesením č. 189 zo 16.03.2011 schválila návrh zámerov rozvoja Letiska Bratislava a uložila 1. podpredsedovi vlády SR a ministrovi dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR zabezpečiť rozvoj Letiska Bratislava formou udelenia koncesie strategickému partnerovi na základe medzinárodného tendra v termíne do 30.06.2012, vypracovať a predložiť na rokovanie vlády rámcové podmienky udelenia koncesie v termíne do 30.04.2011.

Návrh rámcových podmienok udelenia koncesie pre Letisko Bratislava zobrala vláda SR na vedomie na rokovaní dňa 11.05.2011. Koncesia nebola dosiaľ udelená. MDVRR SR

ukončilo v apríli 2013 výber poradcu pre výber strategického partnera, ktorému má byť udelená koncesia na základe víťazstva v medzinárodnom tendri.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že koncepcia rozvoja Letiska Bratislava od roku 2006 nebola jednoznačná, závisela od rozhodnutí vlády SR, ktoré sa v krátkom období zásadne menili.

2 Kontrola hospodárenia a zmluvných vzťahov Letiska Bratislava za roky 2011 - 2012

2.1 Podnikateľský plán spoločnosti; vyhodnotenie plnenia plánovaných ukazovateľov

Podnikateľský plán na rok 2011 bol po schválení v PR a DR schválený VZ akcionárov 27.06.2011.

Na základe rozhodnutia akcionára bola v roku 2009 zahájená výstavba nového terminálu, rozvrhnutá do dvoch etáp. Financovanie stavby terminálu nebolo zabezpečené vlastnými zdrojmi. Podnikateľský plán zohľadnil odhad finančných potrieb na rok 2011, vrátane stavby terminálu formou dlhového financovania. Letisko znášalo nesplatenú časť financovania 1. etapy výstavby terminálu vo výške 21 125 000 Eur, splatnú v marci 2011.

Letisko Bratislava predpokladalo dosiahnutie prevádzkových tržieb vo výške 29 189 556 Eur, prevádzkových nákladov vo výške 19 130 279 Eur a prevádzkový zisk bez odpisov vo výške 10 059 277 Eur. Plán počítal s dotáciou 1 942 428 Eur na prevádzku a 358 915 Eur na investície od MDVRR SR.

Vzhľadom k nárastu odpisov a vzniku mimoriadnych nákladov z dôvodu financovania výstavby nového terminálu Letisko Bratislava očakávalo celkovú stratu - 4 731 183 Eur.

V roku 2011 predpokladalo Letisko Bratislava zvýšený počet cestujúcich a nárast tržieb z leteckých činností.

V podnikateľskom pláne bola stanovená stratégia a hlavné ciele na rok 2012 nasledovne:

- dokončenie výstavby terminálu v júni 2012,
- podpora rozvojových projektov súvisiacich s prevádzkou letiska a generujúcich zisk ako napr. vybudovanie logistického centra DHL, vybudovanie cargo terminálu, podpora výstavby v IV. kvadrante letiska, podpora výstavby opravárenských prevádzok a hangárov,
- po dostavbe terminálu príprava územia pre výstavbu objektov rozširujúcich rozsah a komfort služieb poskytovaných na letisku (hotel, administratívna budova, parkovací dom a iné),
- kompenzovanie predpokladaného poklesu vybavených pasažierov v osobnej doprave nárastom v nákladnej doprave,
- optimalizácia nákladov hlavne v oblasti nákladov na opravy a údržbu a administratívnych činnostiach,
- implementácia systému manažmentu prevádzkovej bezpečnosti na letisku,
- realizácia krokov vedúcich k znižovaniu environmentálnej záťaže okolia letiska (napr. monitorovanie hluku a online prístup k výsledkom pre okolité obce a vybudovanie odmrazovacieho stojiska).

Letisko Bratislava predpokladalo dosiahnutie prevádzkových tržieb vo výške 25 389 015 Eur, prevádzkových nákladov vo výške 18 002 425 Eur a prevádzkový zisk bez

odpisov vo výške 7 386 591 Eur. Plán počítal s dotáciou 2 859 426 Eur na prevádzku a 339 852 Eur na investície od MDVRR SR.

Vzhľadom k významnému nárastu odpisov a vzniku mimoriadnych nákladov z dôvodu financovania výstavby nového terminálu, ako aj uvedenia terminálu do prevádzky, Letisko Bratislava očakávalo dosiahnutie celkovej straty vo výške – 8 889 670 Eur.

Letisko Bratislava počítalo v podnikateľskom pláne so znížením počtu vybavených cestujúcich o 2,2 % a s nárastom tržieb z cargo prepravy o 4,0 %.

Podnikateľský plán pre rok 2012 vychádzal zo zmluvných podmienok dojednaných s hlavnými leteckými dopravcami a za predpokladu udržania publikovaných cien pre nezmluvných dopravcov na úrovni predchádzajúcich rokov. V oblasti neleteckých činností boli výkony spoločnosti postavené najmä na predpokladoch udržania cien na úrovni predchádzajúceho roka, pri kalkulovaní poskytnutia cenových zvýhodnení, nevyhnutných pre udržanie zákazníkov a služieb aj v neefektívnych oblastiach.

Vyhodnotenie plnenia plánovaných ukazovateľov za rok 2011 a 2012 podľa podkladov Letiska Bratislava je uvedený v nasledujúcej tabuľke v Eur:

Tabuľka č. 1

	Plán 2011	Skutočnosť 2011	Plán 2012	Skutočnosť 2012
Výnosy celkom	29 569 274	28 379 611	25 852 407	23 800 083
z toho: prevádzkové výnosy	29 189 556	24 793 281	25 389 015	22 947 760
z toho: výnosy z leteckej činnosti	21 703 853	17 232 885	17 989 431	15 608 022
výnosy z neleteckej činnosti	5 543 275	5 142 867	4 540 158	4 919 298
iné prevádzkové výnosy	1 942 428	2 417 529	2 859 426	2 420 440
Náklady celkom	34 300 457	32 116 794	34 742 077	37 213 532
z toho: prevádzkové náklady	19 130 279	17 878 378	18 002 425	18 095 779
z toho: spotreba materiálu a energie	3 581 677	3 106 138	3 462 792	3 320 766
služby	4 899 262	4 053 219	3 710 289	4 111 097
osobné náklady	10 012 824	10 071 075	10 250 441	10 081 797
iné prevádzkové náklady	636 516	647 946	578 903	582 119
Prevádzkový zisk bez odpisov	10 059 277	6 914 903	7 386 591	4 851 981
Odpisy	13 307 160	12 545 542	14 051 241	13 531 701
Prevádzkový zisk	-3 680 369	-5 155 665	-6 380 100	-9 642 547
Zisk po zdanení	-4 731 183	-3 737 183	-8 889 670	-13 413 449

V roku 2011 sa v skutočnosti nenaplnili východiská podnikateľského plánu – nárast počtu vybavených pasažierov osobnej dopravy o 2,1 % oproti roku 2010 a nákladnej o 23,7 %. Letisko Bratislava prepravilo 1 585 064 cestujúcich, čo predstavuje pokles oproti roku 2010 o 4,8 %. Podarilo sa zabezpečiť nárast nákladnej prepravy tovaru na 20 530 ton, čo predstavuje nárast o 15,9 % oproti roku 2010. Prevádzkové výnosy dosiahli sumu 24 793 281 Eur. Prevádzkové náklady boli vykázané vo výške 17 878 378 Eur, pričom najvyššiu položku tvorili mzdové náklady pri 600 zamestnancov v sume 10 071 075 Eur. Letisko Bratislava dosiahlo v roku 2011 prevádzkový zisk bez odpisov vo výške 6 914 903 Eur. Celkový výsledok hospodárenia pri zahrnutí odpisov a daní predstavuje stratu vo výške – 3 737 183 Eur.

V roku 2012 sa nenaplnili východiská podnikateľského plánu v plnom rozsahu. Počet vybavených cestujúcich poklesol o 11 % oproti roku 2011 na 1 416 010. Pokles spôsobila najmä redukcia letov leteckej spoločnosti z Írska a výpadok výkonov po ČSA. Naďalej pokračoval pozitívny nárast v objeme vybaveného carga (o 10 %) na 22 577 ton. Prevádzkové výnosy sa znížili na 22 947 760 Eur, pričom prevádzkové náklady vzrástli na 18 095 779 Eur. Najvyššiu položku prevádzkových nákladov tvorili mzdové náklady v sume 10 081 797 Eur pre 603 zamestnancov. Letisko Bratislava dosiahlo prevádzkový zisk bez odpisov vo výške

4 851 981 Eur. Celkový výsledok hospodárenia pri zahrnutí odpisov a daní predstavuje stratu vo výške – 13 413 449 Eur, čo bolo o 4 523 779 Eur viac ako Letisko Bratislava počítalo v podnikateľskom pláne.

Prehľad niektorých dosiahnutých prevádzkových výkonov Letiska Bratislava v kontrolovanom období a v predchádzajúcom období je znázornený v nasledujúcom grafe č. 1 a tabuľkách č. 2 a č. 3:

- počet vybavených cestujúcich za roky 2002 – 2012:

Graf č. 1

Zdroj: Letisko Bratislava

Z prehľadu je evidentné, že počet vybavených cestujúcich na Letisku Bratislava v posledných štyroch rokoch mal klesajúcu tendenciu, pričom v roku 2012 dosiahol počet 1 416 010. (Počet vybavených cestujúcich presiahol 2 milióny v roku 2007 a 2008).

- počet leteckých spojení a obsluhujúcich prepravcov (pravidelné linky + pravidelné chartre) za roky 2002 – 2012:

Tabuľka č. 2

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
počet spojení	50	60	60	60	70	60	68	69	69	67	65
počet dopravcov	11	13	11	13	13	12	24	22	22	17	12

Zdroj: Letisko Bratislava

Celkový počet pravidelne obsluhovaných leteckých spojení v roku 2012 klesol na 65, výraznejšie sa znížil počet obsluhujúcich leteckých spoločností na 12.

- objem vybaveného nákladu v tonách za roky 2002 – 2012:

Tabuľka č. 3

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
náklad spolu	4 831	10 883	6 972	3 633	5 055	1 969	6 961	11 903	17 717	20 530	22 577

Zdroj: Letisko Bratislava

Objem vybaveného nákladu zaznamenal v roku 2012 10%-ný medziročný nárast a pokračuje v začínajúcom rastúcom trende (už piaty rok za sebou).

Na mimoriadnom VZ dňa 26.09.2012 bola akcionármi schválená riadna účtovná závierka za rok 2011, výročná správa za rok 2011 a návrh na vysporiadanie hospodárskeho výsledku spoločnosti za rok 2011 – zúčtovaním straty v sume - 3 737 183,16 Eur na účet neuhradených strát minulých rokov.

Riadna účtovná závierka za rok 2012 a výročná správa za rok 2012 bola schválená akcionármi na VZ dňa 28.06.2013. VZ zároveň schválilo návrh na vysporiadanie hospodárskeho výsledku spoločnosti za rok 2012 – straty v sume - 13 413 449 Eur zaúčtovaním na účet neuhradených strát minulých rokov.

2.2 Vyhodnotenie systému spoplatňovania handlingových služieb a kontrola príjmov z nich

Handlingovými službami (služby pozemnej obsluhy lietadiel) sa na účely zmluvy rozumejú služby pozostávajúce zo zabezpečenia služieb potrebných na vybavenie priletu a nasledovného odletu toho istého lietadla podľa zmluvy za dohodnuté ceny.

Letisko Bratislava ako poskytovateľ služieb uzatvorilo Zmluvy o poskytovaní služieb jednotlivo s objednávateľmi. Predmetom zmluvy bol záväzok Letiska Bratislava poskytnúť pre lety, uskutočnené objednávateľom handlingové služby na Letisku Bratislava a objednávateľ sa zaviazal za služby, poskytnuté podľa zmluvy zaplatiť odplatu Letisku Bratislava v zmysle príslušných ustanovení zmluvy. Pri poskytnutí ďalších služieb bolo spoplatňovanie podľa platného Cenníka služieb v čase poskytnutia služieb, ktorý bol uvedený v prílohe zmluvy. Rozsah handlingových služieb a cena za poskytnutie zahŕňala zabezpečenie služieb potrebných na vybavenie priletu a nasledovného odletu toho istého lietadla za uvedené ceny podľa typu lietadla.

Využitie Terminálu všeobecného letectva bolo spoplatnené v zmysle Cenníka služieb v čase poskytnutia služieb a cenník bol uvedený v prílohe zmluvy.

Letiskové odplaty (okrem poplatku za parkovanie) boli účtované v zmysle AIP SR Letecká informačná príručka AIP SR (The Aeronautical Information Publication of the Slovak Republic, vydali Letové prevádzkové služby Slovenskej republiky, štátny podnik).

V kontrolovanom období boli v platnosti postupne 3 cenníky služieb:

- Cenník služieb Letiska M. R. Štefánika Bratislava, a.s.(BTS) platný od 20.12.2010;
- Cenník služieb Letiska M. R. Štefánika Bratislava, a.s.(BTS) platný od 01.10.2011;
- Cenník služieb Letiska M. R. Štefánika Bratislava, a.s.(BTS) platný od 01.10.2012.

Porovnaním cien služieb uvedených v troch cenníkoch služieb bolo evidentné zvýšenie cien služieb od 1.10.2012 u všetkých položiek služieb, pričom boli zavedené aj nové poplatky za služby ako asistencia za nedoprevádzané dieťa (10 Eur), vzduchový štartér – chod za každých ďalších 10 min. (70 Eur), balast vrecia do 25 kg 1 ks (15 Eur), výmena záhlavníkov (0,1Eur) a skladanie prikrývok (0,20 Eur).

Letisko Bratislava uzatvorilo v slovenskom jazyku zmluvy o poskytovaní služieb podľa § 269 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov s objednávateľmi, ktorí mali záujem, aby lety ním uskutočnené boli obsluhované výhradne zamestnancami poskytovateľa.

V zmysle platného Cenníka AIP, ktorý vydali Letové prevádzkové služby, bolo v časti 4.1.2 Odplaty za parkovanie lietadiel stanovené okrem iného: základom výpočtu odplát za parkovanie lietadiel je maximálna vzletová hmotnosť (MTOM) lietadla a doba parkovania.

Odplata sa vyberá za parkovanie lietadla vo vymedzenej časti letiska. Sadzba sa stanovuje za každú hodinu a tonu (aj započatú) z maximálnej vzletovej hmotnosti lietadla pre medzinárodnú a vnútroštátnu prevádzku podľa cenníka AIP vo výške: 0,298 Eur (bez DPH) a 0,355 Eur (s 19 % DPH).

Kontrolou bolo zistené poskytnutie zliav z uvedenej ceny parkovania v roku 2012 u ôsmich objednávateľov a to stanovením paušálneho mesačného poplatku za dlhodobé parkovanie, rôzne podľa typu lietadla, v súlade s bodom 4.1.2.4 cenníka AIP u domovských bázovaných lietadiel alebo v prípade krátkodobých bázovaných lietadiel na letisku Bratislava. Letisko Bratislava (ako poskytovateľ) uzatvorilo s 25-imi spoločnosťami (ako objednávateľ) zmluvu o poskytovaní služieb výlučne v anglickom jazyku a nie aj v slovenskom jazyku. Uvedené zmluvy ako podporné podklady pre zúčtovanie služieb a pod. nespĺňali náležitosti zrozumiteľnosti.

Odporúčanie NKÚ SR:

Pre potreby účtovania celého obchodného prípadu a nespochybnenia interpretácie obsahu obchodnej zmluvy v anglickom jazyku s významom v slovenskom jazyku a pre účely kontroly odporúčame vyhotovovať zmluvy aj v slovenskom jazyku.

Kontrolovaná bola vybraná vzorka vystavovaných faktúr (bez DPH) za poskytnuté služby za január a február 2012 podľa platného cenníka od 01.10.2011, faktúry za handlingové služby a tiež odplaty za parkovanie. Kontrolou neboli zistené nezrovnalosti.

Ceny položiek podľa platného cenníka AIP sú vystavované v tisícinách Eur, napr.: položka za parkovanie lietadiel za každú hodinu a tonu z maximálnej vzletovej hmotnosti lietadla pre medzinárodnú a vnútroštátnu prevádzku vo výške: 0,298 Eur pre Bratislavu a 1,327 Eur Košice, pričom Euro má len stotiny centov, t.j. ceny položiek by mali byť reálne vyjadrené len v stotinách centov.

Odporúčanie NKÚ SR:

Pri najbližšej aktualizácii Cenníka AIP, ktorý Letisko Bratislava predkladá Letovým prevádzkovým službám, š.p. na schválenie, predložiť návrh na úpravu cien poskytovaných služieb v Eur so zaokrúhlením na dve desatinné miesta.

Kontrolou bolo zistené, že na Letisku Bratislava poskytuje služby a vykonáva činnosti (letecké, resp. neletecké) viac ako 66 spoločností, na základe uzatvorených zmlúv s Letiskom Bratislava.

V zmysle Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 641/2005 Z. z. zo 14. decembra 2005 o prístupe na trh služieb na vybavenie cestujúcich a nákladu a pozemnej obsluhy lietadiel bol v prílohe uvedený zoznam preberaných právnych aktov európskych spoločenstiev a to Smernica Rady 96/67/ES o prístupe k trhu služieb pozemnej obsluhy na letiskách Spoločenstva (Ú. v. ES L 272, 25. 10. 1996). Kontrolou bolo zistené, že v posledných štyroch rokoch Letisko Bratislava prepravilo viac ako milión cestujúcich, avšak neprepravilo 25 000 ton nákladu.

Podľa tohto Nariadenia vlády č. 641/2005 Z. z. § 5 Letisko Bratislava povolilo vykonávanie self-handlingu pre dvoch leteckých dopravcov.

Na Letisku Bratislava tiež poskytuje handlingové služby v zmysle uplatňovania Nariadenia vlády č. 641/2005 Z. z. okrem Letiska Bratislava aj ďalšia spoločnosť.

Využívanie priestoru Airside:

Airside je podľa definície vo všeobecných podmienkach zmluvy časť letiska najbližšie k lietadlu, za hranicou bezpečnostnej, colnej a pasovej kontroly.

Kontrolou bolo zistené, že v kontrolovanom období vykonávali v areáli Letiska Bratislava činnosti rôzne spoločnosti. Zo strany Letiska Bratislava boli vydávané osobitné povolenia na vstup cez bezpečnostné brány pre cca 66 spoločností.

Letisko Bratislava vydalo Príkaz VRIA č. 8/2012 zo dňa 04.09.2012 Oznámenie o schválení Vzoru zmluvy „O PODMIENKACH PRÍSTUPU A UŽÍVANIA PRIESTORU AIRSIDE POSKYTOVATEĽMI SLUŽIEB NA LETISKU“, vrátane jej príloh, ktorými sú Všeobecné podmienky k zmluve o podmienkach prístupu a užívania priestoru Airside poskytovateľmi služieb na letisku a pokyn VRIA na ich záväzné používanie.

Spoločnosti zaplatili za vstup ročne poplatky na účet 602.222 Tržby ostatné neletecké služby.

V roku 2011 boli tržby vo výške 266 453,25 Eur, pričom náklady na IDC boli vo výške 418 445,54 Eur, pričom bola činnosť v strate -151 992,29 Eur.

V roku 2012 boli tržby vo výške 53 271,45 Eur a náklady vo výške 308 729,54 Eur, pričom činnosť bola v strate -255 458,09 Eur.

Bol vydaný Manuál DIV PREV č. 2/2012 zo dňa 27.08.2012 Postup pri povoľovaní vykonávať činnosť na LMRŠ a uzatváraní „Zmluvy o podmienkach prístupu a užívania priestoru Airside poskytovateľmi služieb na letisku“. V zmysle manuálu bol predložený zoznam všetkých užívateľov Letiska Bratislava, ktorí majú umožnený prístup do Airside a po 01.09.2012 nevydávať nové vstupy novým užívateľom bez predchádzajúceho podpisu zmluvy. Počnúc dňom 10.9.2012 začať uzatvárať zmluvy s užívateľmi Airside.

Všeobecné podmienky k Zmluve o podmienkach prístupu a užívania priestoru Airside poskytovateľmi služieb na Letisku Bratislava, nadobudli platnosť dňom ich zverejnenia na webovom sídle Letiska Bratislava, t.j. 01.06.2012 a účinnosť 01.07.2012, právne účinky vo vzťahu k poskytovateľovi služieb však nadobúdajú dňom uzavretia zmluvy, ktorej sú neoddeliteľnou súčasťou.

V zmysle článku 5. Odplata za prístup k letiskovej infraštruktúre a platobné podmienky „Prevádzkovateľ Letiska je oprávnený požadovať za prístup k letiskovej infraštruktúre ako unikátnemu zariadeniu podľa zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže odplatu. Až do prijatia Cenníka za prístup na Airside prevádzkovateľ Letiska odplatu za prístup k letiskovej infraštruktúre neuplatňuje. Od momentu nadobudnutia účinnosti Cenníka za prístup na Airside bude poskytovateľ služieb povinný platiť za prístup na Airside odplatu, a to spôsobom a v lehotách splatnosti, ktoré budú stanovené v osobitnom dokumente, vydanom Prevádzkovateľom Letiska, upravujúcim platobné podmienky (ďalej len „Platobné podmienky k Zmluve o podmienkach prístupu a užívania priestoru Airside poskytovateľmi služieb na letisku“)“.

Kontrolou bolo zistené, že Letiskom Bratislava nebol vyhotovený cenník odplaty za prístup na Airside v roku 2012, čím využívanie prístupu na Airside všetkých spoločností bolo bez úhrady. Situácia sa doposiaľ nezmenila ani v roku 2013, v ktorom nebol vydaný platný cenník za prístup na Airside.

V roku 2012 boli uzatvorené tri zmluvy o podmienkach prístupu a užívania priestoru Airside poskytovateľmi služieb na letisku a v roku 2013 ku dňu kontroly 5, pričom zmluvy majú byť postupne uzatvorené so všetkými spoločnosťami, ktoré majú na Airside prístup.

Odporúčanie NKÚ SR:

Vydať cenník za špecifické služby - spojené s prístupom na Airside; spoplatniť využívanie priestoru (napr. za státie mechanizmov na odbavovacej ploche, za použitie komunikácií

a samotnej odbavovacej plochy vozidlami, poplatok za parkovacie miesta a iné); zverejniť ho a uviesť v platnosť a účinnosť za účelom zvýšenia výnosov Letiska Bratislava za poskytnutie priestoru v Airside.

2.3 Dodržiavanie pravidiel a postupov podľa zákona o verejnom obstarávaní pri zadávaní zákaziek; prenájom majetku

2.3.1 Verejné obstarávanie

V zmysle Organizačného poriadku je oblasť obstarávania v pôsobnosti Odboru obstarávania. V kontrolovanom období boli na Odbore obstarávania zaradení dvaja zamestnanci odborne spôsobilí na verejné obstarávanie (ďalej len „VO“). Letisko Bratislava nevykonalo žiadne VO externou spoločnosťou. Všetky obstarávania boli vykonané uvedeným odborom.

Letisko Bratislava malo v rokoch 2011 a 2012 v oblasti obstarávania účinný interný predpis Organizačná norma ON-13/2005 Nakupovanie – aplikácia zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v podmienkach spoločnosti Letisko M. R. Štefánika, a.s. (ďalej len „ON-13/2005“). Počas kontrolovaného obdobia boli v účinnosti tri vydania uvedenej ON-13/2005. Pre potrebu kontroly NKÚ SR bolo podstatné tretie vydanie ON-13/2005, ktoré:

- podrobnejšie definovalo postupy pri obstarávaní v súlade s vtedy účinným zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o VO“),
- určilo oprávnenia a povinnosti jednotlivých organizačných útvarov pri vykonávaní VO (určenie predpokladanej hodnoty obstarania, technické špecifikácie, tvorba komisií, činnosť komisií, uzatváranie zmlúv a iné),
- stanovilo postup pri obstarávaní tovarov, služieb a prác potrebných na zabezpečenie činnosti spoločnosti Letisko Bratislava:
 - a) verejné obstarávanie, ktorým sa zadávajú zákazky na obstarávanie tovarov, služieb a prác podľa zákona o VO,
 - b) obstaranie tovarov, služieb a prác, na ktoré sa zákon o VO nevzťahuje,
 - c) obstaranie tovarov, služieb a prác, na ktoré sa vzťahuje elektronické obstarávanie.

Legislatívna úprava postavenia Letiska Bratislava podľa zákona o VO:

Do 14.06.2011 malo Letisko Bratislava postavenie obstarávateľa v zmysle § 8 ods. 1 písm. a) zákona o VO. Novelou zákona o VO, účinnou od 15.06.2011, Letisko Bratislava malo:

- podľa § 6 ods. 1 písm. f) postavenie verejného obstarávateľa,
- podľa § 8 ods. 1 písm. b) postavenie obstarávateľa.

Letisko Bratislava sa samo považuje v zmysle ON-13/2005 za obstarávateľa na základe ustanovenia § 8 ods. 1 písm. b) zákona o VO.

Zo Záznamu zo zasadnutia DR č. 10/2011, konaného dňa 29.09.2011, vyplýva, že DR okrem iného uložila PR riadiť sa pri zadávaní zákaziek zákonom o VO a pokiaľ sa zákon o VO na danú zákazku nevzťahuje, platnými internými predpismi. DR skonštatovala, že zákon o VO s účinnosťou od 15.06.2011 zaradil Letisko Bratislava v súlade s ustanovením § 6 ods. 1 písm. f) medzi verejných obstarávateľov s povinnosťami z toho vyplývajúcimi,

okrem zákonných výnimiek, kedy je Letisko Bratislava oprávnené obstarávať postupmi stanovenými pre obstarávateľa.

Oddelenie právne v súvislosti s hore uvedeným vypracovalo pre PR „Právne stanovisko“, v ktorom je uvedené, že ak Letisko Bratislava súčasne napĺňa definičné znaky legálnej definície verejného obstarávateľa ako aj znaky legálnej definície obstarávateľa, je „ústavne konformné vykladať“ právne postavenie Letiska Bratislava takým spôsobom, ktorý v čo najmenšom rozsahu zasahuje do jeho základných práv a slobôd, najmä do práva podnikat'. Zákon o VO vo väčšej miere zasahuje do práva podnikat' u verejných obstarávateľov ako u obstarávateľov. Týmto „ústavne konformným výkladom“ zákona o VO Letisko Bratislava (oddelenie právne) interpretovalo svoje postavenie v zmysle § 8 zákona o VO ako obstarávateľa a nie v zmysle § 6 ods. 1 písm. f) zákona o VO ako verejného obstarávateľa.

Letisko Bratislava nepožiadalo o výklad Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej len „ÚVO“), ktorý ako ústredný orgán štátnej správy pre oblasť VO má v tejto oblasti výlučné kompetencie (spolupracuje pri legislatívnych návrhoch, metodicky usmerňuje, vzdeláva, zabezpečuje jednotný výklad, ...).

Písomným vyžiadaním zo dňa 27.06.2013 kontrola NKÚ SR požiadala ÚVO o definovanie postavenia Letiska Bratislava ako obstarávateľa, resp. verejného obstarávateľa po novelizácii zákona o VO, po ktorom Letisko Bratislava spĺňa zároveň podmienky na obstarávateľa, ako aj verejného obstarávateľa.

ÚVO poskytol listom zo dňa 24.07.2013 Vyjadrenie, z ktorého vyplýva, že:

- Subjekt spĺňajúci podmienky uvedené v § 6 zákona o VO, ktorý je v pozícii verejného obstarávateľa, môže vykonávať aj niektorú z činností podľa § 8 ods. 3 až 9 zákona o VO (obstarávateľ). Týmto subjektom je aj Letisko Bratislava, ktorého akcionárom sú MDVRR SR (verejný obstarávateľ s majetkovým podielom 49,70 %) a FNM SR (verejný obstarávateľ s majetkovým podielom 50,30 %) a zároveň Letisko Bratislava vykonáva činnosti podľa § 8 ods. 9 písm. b) zákona o VO.
- Verejný obstarávateľ postupuje pri zadávaní zákaziek podľa prvej časti a druhej časti prvej hlavy a druhej hlavy zákona o VO (nadlimitné zákazky) alebo prvej časti a tretej časti tohto zákona (podlimitné zákazky). Obstarávateľ postupuje pri zadávaní zákaziek podľa prvej časti a druhej časti prvej hlavy a štvrtej hlavy zákona o VO.
- V § 9 ods. 2 zákona o VO je ustanovené, že ak verejný obstarávateľ vykonáva niektorú z činností podľa § 8 ods. 3 až 9 tohto zákona, postupuje pri zadávaní zákazky, súvisiacej s vykonávaním tejto činnosti, podľa pravidiel a postupov verejného obstarávateľa, ak zákon o VO neustanovuje inak. V rámci pravidiel a postupov VO pre obstarávateľa je ustanovené, že nepoužijú postupy zadávania nadlimitných zákaziek v prípadoch uvedených v § 73 ods. 1 a 6 zákona o VO.
- Verejný obstarávateľ, ktorý vykonáva niektorú z činností podľa § 8 ods. 3 až 9 zákona o VO v prípadoch, keď nejde o zadávanie zákaziek, súvisiacich s činnosťami podľa § 8 ods. 3 až 9 tohto zákona, alebo nie je možné objektívne určiť, či predmet zákazky sa týka predovšetkým týchto relevantných činností, sa riadi pravidlami a postupmi zadávania zákaziek ustanovenými zákonom o VO pre verejného obstarávateľa.

Z uvedeného vyplýva, že ON-13/2005, podľa ktorej Letisko Bratislava vykonáva obstarávanie (VO), nie je v súlade so zákonom o VO.

Odporúčanie NKÚ SR:

Dať do súladu ON-13/2005 so zákonom o VO v definovaní Letiska Bratislavy ako verejného obstarávateľa a s tým spojených náležitostí.

Nadväzne na uznesenie vlády SR č. 653/2010 k zvýšeniu transparentnosti VO Letisko Bratislava v kontrolovanom období uplatňovalo elektronické aukcie v prípadoch, keď predpokladaná hodnota zákazky na tovary, služby alebo stavebné práce sa rovnala alebo bola vyššia ako 3 320 Eur. Týmto postupom Letisko Bratislava dosiahlo výrazné úspory pri obstarávaní.

Zo zoznamu Letiskom Bratislava vykonaných obstarávaní v kontrolovanom období boli vybrané metódou náhodného výberu na preverenie tri obstarávania. Kontrolou predloženej dokumentácie bolo zistené:

Zákazka „Upratovanie objektov, vonkajších priestorov a lietadiel na Letisku M.R. Štefánika“:

- Podľa súťažných podmienok mal byť s víťazom súťaže uzavretý dodatok k zmluve na upratovanie 2. etapy letiskového terminálu po jeho uvedení do prevádzky o celkovej výmere cca 15 000 m² v predpokladanom termíne jún 2012. Letisko Bratislava nepreukázalo, akým spôsobom bola stanovená konečná suma za upratovanie, uvedená v Dodatku č. 1 k zmluve o upratovaní.
- Protokol z elektronickej aukcie, ktorý vypracovala externá spoločnosť, vykonávajúca pre Letisko Bratislava elektronické aukcie, obsahoval nesprávne údaje pri „konečnej ponuke“ uchádzača, resp. „pri celkovej sume bez DPH“, ktoré boli kritériami hodnotenia ponúk. Z Protokolu nie je zrejmé, akým spôsobom (vzorec, výpočet bodov) bolo vyhotovené poradie ponúk uchádzačov vzhľadom na nesprávne uvedené údaje. Dodatočne Odbor obstarávania dodal výpočet bodov (vypracovaný týmto odborom), ktorý verifikoval správnosť celkového poradia (bodov) uchádzačov.

Zákazka „Motorové palivá“:

- Dokument „Predpokladaná cena pre súťaž na nákup motorových palív“ neobsahuje spôsob výpočtu, dátum vypracovania, ani meno a podpis osoby, ktorá ho vypracovala.
- „Protokol z elektronickej aukcie“ od externej spoločnosti, vykonávajúcej pre Letisko Bratislava elektronické aukcie, vykazuje ako konečné sumy tie, ktoré sú uvedené pri cene za motorovú naftu. Tá však bola iba jedným z posudzovaných kritérií výslednej sumy (mala tvoriť 85 %). Z „Protokolu“ nie je zrejmé, ako externá spoločnosť vypočítala konečné ponuky, na základe ktorých stanovila konečné poradie uchádzačov. Dodatočne Odbor obstarávania dodal výpočet bodov (vypracovaný týmto odborom), ktorý verifikoval správnosť celkového poradia (ako aj bodov) uchádzačov.
- Rámcová kúpna zmluva nebola súčasťou spisu k VO. V Centrálnom registri zmlúv nebola zverejnená platná zmluva, ale iba jej návrh bez dátumu uzatvorenia. Týmto postupom nekonalo Letisko Bratislava v zmysle § 5a zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nadväzne na § 2 ods. 1 Nariadenia vlády SR zo 14.12.2011, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o zverejňovaní zmlúv v Centrálnom registri zmlúv a náležitosti informácie o uzatvorení zmluvy.

Odporúčanie NKÚ SR:

Zabezpečiť, aby protokoly z elektronickej aukcie, ktoré pre Letisko Bratislava na základe zmluvy vyhotovuje externá spoločnosť, obsahovali správne údaje, vzorec a výpočet bodov, podľa ktorých stanovuje konečné poradie uchádzačov.

Zákazka „Pracovné odevy“:

- V „Žiadosti“ boli nesprávne vyplnené, resp. nevyplnené body: Dôvod, Forma obstarávania, Dĺžka trvania zmluvy, Termín začatia obstarávania, Kritériá obstarávania. Týmto postupom nekonalo Letisko Bratislava v súlade s ON-13/2005.
- V Zázname z otvárania obálok s ponukami v súťaži, ktoré sa konalo dňa 10.03.2011 bol uvedený dátum vyhotovenia 05.03.2011. Záznam obsahuje podpis iba jednej členky komisie. Tieto skutočnosti vzbudzujú pochybnosti o transparentnosti procesu.
- Kontrole NKÚ SR nebola predložená jedna ponuka uchádzača, ako aj oznámenie o výsledku, ktoré malo byť tomuto uchádzačovi zaslané. Uvedené skutočnosti nie sú v súlade s princípom rovnakého zaobchádzania podľa článku 2.1 ON-13/2005 a povinnosťou uchovávať dokumentáciu v zmysle bodu 4.9.1 ON-13/2005.
- Dodatkom č. 2 k Rámcovej zmluve o dielo č. Z/BTS/ADDI/71/48/2011 boli nakúpené iné pracovné odevy pre zamestnancov objednávateľa ako tie, ktoré boli predmetom obstarania. Dodatkom bol podstatným spôsobom zmenený pôvodný predmet zákazky. Uvedeným postupom konalo Letisko Bratislava v rozpore s princípmi transparentnosti a hospodárnosti podľa článku 1.2 ON-13/2005.

Odporúčanie NKÚ SR:

Doplniť ON-13/2005 o ustanovenie predpisujúce, aby každý spis k verejnému obstarávaniu obsahoval zoznam dokumentov, ktoré sú jeho súčasťou, čím by sa zvýšila jeho prehľadnosť.

2.3.2 Prenájom majetku

Oblasť prenájmu bola v kontrolovanom období v zmysle Organizačného poriadku Letiska Bratislava v kompetencií Odboru obchodu Divízie marketingu a obchodu (v súčasnosti Oddelenie komerčných aktivít Divízie obchodu a prevádzky), ktoré okrem iného:

- prerokovávalo a pripravovalo zmluvy o poskytovaní služieb, spojených s nájmom nebytových priestorov, zmluvy obchodného charakteru na využitie priestorov v odbavovacej budove a ostatných priestorov na letisku,
- riešilo v spolupráci s ostatnými organizačnými zložkami problémy vzniknuté v súvislosti so zmluvami s nájomcami a požiadavky nájomcov,
- dohliadalo na platobnú disciplínu nájomcov a na plnenie zmluvných podmienok nájomcov v nebytových priestoroch na letisku.

Kontrolou bolo zistené, že uvedený odbor neviedol žiadne písomné záznamy z procesu ponúkania komerčných priestorov, resp. z rokovaní s obchodnými partnermi – potenciálnymi, či reálnymi nájomcami. Zároveň Letisko Bratislava nemá vypracovaný interný predpis, resp. postup na prenájom nehnuteľného majetku.

Pri prenájme postupovali zamestnanci Letiska Bratislava tak, že potenciálni nájomcovia boli oslovení telefonicky, prostredníctvom e-mailu, resp. pošty s ponukou voľných obchodných priestorov, ktoré boli vo výstavbe v rámci 2. etapy výstavby terminálu. Zároveň boli voľné priestory na prenájom ponúkané prostredníctvom webového sídla Letiska Bratislava. Jednotlivé cenové ponuky boli kalkulované až po prípadnom úvodnom stretnutí s možným nájomcom – cenové kalkulácie boli vecou obchodných rokovaní, pričom sa vychádzalo z orientačnej cenníkovej ceny na daný priestor. Ak bol veľký záujem o nebytové priestory na Letisku Bratislava, robili sa výberové konania, oslovovali sa renomované značky s vynikajúcimi referenciami. Kontrolou bolo zistené, že sumy za prenájom sú určené

vzájomnou dohodou zmluvných strán (nie je stanovené minimum, za ktoré je Letisko Bratislava ochotné svoje priestory prenajať).

Obsadenosť terminálu Letiska Bratislava k 31.12.2012 je uvedená v nasledujúcej tabuľke:

Tabuľka č. 4

Podlažie	v prenájme (v m ²)	voľné – na prenájom (v m ²)	% neprenajatej – nevyužitej voľnej plochy v rámci voľnej plochy podľa podlažia	technické priestory, toalety, priestory v správe Letiska Bratislava (v m ²)
I. PP*	195,33	2 280,13	57,0	8 537,87
I. NP**	320,24	307,78	7,7	11 951,48
II. NP	193,70	860,03	21,5	3 089,81
III. NP	1 083,78	553,09	13,8	7 182,76
Spolu	1 793,05	4 001,03	100,0	30 761,92

* podzemné podlažie

** nadzemné podlažie

Priestory Letiska Bratislava majú isté špecifiká (najmä bezpečnostné obmedzenia) a ako také ich nemožno prenajať „každému záujemcovi“. Ako však z tabuľky č. 4 vyplýva, Letisko Bratislava prenajalo k 31.12.2012 celkom 1 793,05 m² priestorov oproti neobsadeným 4 001,03 m², určeným na prenájom. Najväčší podiel nevyužitých priestorov (57 %) tvoria skladové priestory na I.PP. Z tohto pohľadu sa javí využívanie priestorov ako neefektívne.

Kontrolou bolo zároveň zistené, že Letisko Bratislava má uzatvorenú s nájomcom „Nájomnú zmluvu a zmluvu o správe a údržbe“. Predmetom zmluvy je prenájom nehnuteľnosti určenej na parkovanie, ktorej je Letisko Bratislava vlastníkom. Celková výmera pozemku je 24 926 m², na ktorom je 670 parkovacích miest. Z uvedeného počtu má osobitnú úpravu cca 70 parkovacích miest, ktoré sú prenechané do užívania obchodným partnerom Letiska Bratislava. Nájomca platí nájomné za 600 parkovacích miest formou fixného (v závislosti od určeného počtu „pasažierov“), resp. variabilného mesačného nájmu vo výške 15 % z dosiahnutých mesačných hrubých príjmov bez DPH z prevádzkovania parkoviska.

Letisko Bratislava prenechalo nájomcovi do dočasného odplatného užívania „technológiu parkoviska“ (stojany, automatické pokladne, ručné pokladne, kamerové systémy s bezpečnostnými kamerami, nevyhnutné softwarové a hardwarové prvky, zabezpečujúce systém a iné) v celkovej hodnote 182 685,64 Eur, pričom mesačné nájomné je vo výške 1 965,44 Eur.

Zmluva je účinná od 18.07.2010 a uzatvorená bola na dobu určitú do 31.10.2014. Jej podpisom pokračuje Letisko Bratislava v nájomnom vzťahu s nájomcom, ktorý bol uzatvorený v roku 2005.

Letisko Bratislava predložilo kontrole NKÚ SR na základe vyžiadania informácie, týkajúce sa nákladov na výstavbu parkoviska a príjmov z prenájmu parkoviska a technológií. Z informácií vyplynulo, že celkové náklady na výstavbu parkoviska dosiahli sumu 2 697 638,11 Eur. Príjmy z prenájmu technológií boli vykázané v roku 2011 aj 2012 v sume 23 585,28 Eur. Príjmy z prenájmu parkoviska za rok 2011 a 2012 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke v Eur:

Tabuľka č.5

Rok	Fixné nájomné	Variabilné nájomné	Partneri	Celkové príjmy
2011	90 367,20	66 507,44	13 575,63	170 450,27
2012	90 367,20	50 155,03	8 936,18	149 458,41

Letisko Bratislava nemá vypracovanú žiadnu štúdiu o výhodnosti prenájmu parkoviska. Ako vyplynulo z odpovede Letiska Bratislava na vyžiadanie NKÚ SR, po

ukončení nájomnej zmluvy s nájomcom plánuje Letisko Bratislava prevádzkovať vlastné parkovisko.

Odporúčania NKÚ SR:

- Vypracovať interný predpis upravujúci postup pri prenájme nehnuteľného majetku.

Do roku 2012 používalo Letisko Bratislava na koncipovanie nájomných zmlúv vzor, ktorý obsahoval aj práva a povinnosti zmluvných strán a obchodné podmienky. Súčasťou uzatvorených zmlúv (od 01.10.2011) boli aj príkazy výkonného riaditeľa č. 15, 16 a 17, týkajúce sa zapracovania podmienky na zaistenie BOZP (vymedzenie zodpovednosti), podmienky pre zabezpečenie civilnej ochrany a podmienky na zabezpečenie ochrany pred požiarmi.

V roku 2012 boli prijaté:

- Všeobecné obchodné podmienky (ďalej len „VOP“) Letiska Bratislava, týkajúce sa prenájmu reklamných plôch a pozemkov na neinvestičnú výstavbu, s účinnosťou od 10.07.2012,
- VOP Letiska Bratislava, spojené s prenájomom stavieb a nebytových priestorov, s účinnosťou od 01.06.2012.

Právne účinky nadobúdali VOP vo vzťahu k „nájomcom“ dňom uzavretia zmluvy, ktorej sú neoddeliteľnou súčasťou.

Z prehľadu nájomných zmlúv, ktoré uzatvorilo Letisko Bratislava ako prenajímateľ s nájomcami v kontrolovanom období, boli na preverenie vybrané štatistickou metódou náhodného výberu štyri nájomné zmluvy za rok 2011 a dve nájomné zmluvy za rok 2012.

Kontrolou vybraných nájomných zmlúv neboli zistené nedostatky.

2.4 Hospodárnosť a účelnosť vynakladania finančných prostriedkov v spoločnosti Letisko Bratislava, poskytnutých z dotácií MDVRR SR

MDVRR SR poskytlo v kontrolovanom období Letisku Bratislava dotácie formou kapitálového a bežného transferu.

Bežné a kapitálové transfery boli poskytnuté na základe § 2 ods. 1 Výnosu MDPT SR č. 3223/2010/SCLVD/z.1056-M o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MDPT SR v oblasti civilného letectva a podľa § 8a zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. MDVRR SR uzatvorilo v kontrolovanom období s Letiskom Bratislava nasledujúce zmluvy:

- kapitálový transfer určený na spolufinancovanie projektu „Sklad leteckých pohonných látok – úprava skladovacej kapacity a úprava potrubných trás“:
 - Zmluva o poskytnutí dotácie č. 29/1700/2011 zo 16.02.2011, výška dotácie 165 000 Eur,
 - Zmluva o poskytnutí dotácie č. 387/1700/2012 z 15.03.2012, výška dotácie 165 000 Eur,
- bežný transfer:
 - Zmluva o poskytnutí dotácie č. 2179/2510/2011 z 18.07.2011 a dodatok č. 1 z 19.12.2011, celková dotácia v sume 2 144 658 Eur určená na spolufinancovanie projektu „Zabezpečenie činnosti bezpečnostnej ochrany letísk na Letisku M. R. Štefánika Bratislava“,

- Zmluva o poskytnutí dotácie č. 2191/2510/2011 z 18.07.2011, dotácia v sume 263 490 Eur určená na spolufinancovanie projektu „Riadenie a vybavovanie letov oslobodených od odplát“,
- Zmluva o poskytnutí dotácie č. 4361/2510/2011 z 19.12.2011, dotácia v sume 252 000 Eur určená na spolufinancovanie projektu „Oprava a údržba plochy pred letkou Ministerstva vnútra SR“,
- Zmluva o poskytnutí dotácie č. 591/2510/2012 z 25.04.2012, dotácia v sume 52 317 Eur určená na spolufinancovanie projektu „Riadenie a vybavovanie letov oslobodených od odplát podľa § 2 Výnosu MDPT SR č. 3223/2010/SCLVD/z. 1056-M“,
- Zmluva o poskytnutí dotácie č. 590/2510/2012 z 25.04.2012, dotácia v sume 1 747 683 Eur určená na spolufinancovanie projektu „Zabezpečenie bezpečnostnej ochrany letísk“,
- Zmluva o poskytnutí dotácie č. 1612/2510/2012 z 20.12.2012, dotácia v sume 2 447 683 Eur určená na spolufinancovanie projektu „Zabezpečenie bezpečnostnej ochrany letísk“. Touto zmluvou bola navýšená dotácia poskytnutá na základe Zmluvy o poskytnutí dotácie č. 590/2510/2012 o 700 000 Eur.

Dotácie poskytnuté v roku 2011 boli predmetom preverenia Správou finančnej kontroly (ďalej len „SPF“), preto neboli predmetom kontroly NKÚ SR. Účelom vládneho auditu SPF č. 29 bolo overenie a hodnotenie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti pri hospodárení s prostriedkami poskytnutými zo štátneho rozpočtu a overenie zúčtovania so štátnym rozpočtom za roky 2009 – 2011. Vládnym auditom neboli zistené nedostatky.

Kontrolou čerpania dotácií poskytnutých Letisku Bratislava v roku 2012 bolo zistené, že kapitálový transfer v sume 165 000 Eur Letisko Bratislava v roku 2012 nečerpalo a finančné prostriedky boli prevedené do roku 2013.

Finančné prostriedky poskytnuté v rámci bežného transferu v celkovej sume 2 500 000 Eur Letisko Bratislava čerpalo na 100 %. Preverením súvisiacich dokladov bolo zistené, že Letisko Bratislava postupovalo v súlade s uzatvorenými zmluvami, dodržalo účel použitia poskytnutých dotácií a čerpanie finančných prostriedkov bolo podložené preukázateľnými účtovnými dokladmi. Finančné prostriedky boli použité hlavne na zabezpečenie nasledovných cieľov:

- realizácia činností, ktoré viedli k napĺňaniu požiadaviek, vyplývajúcich z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 300/2008, nariadenia Komisie (EÚ) č. 185/2010 a leteckého predpisu L 17 Ochrana civilného letectva pred činmi protiprávneho zasahovania a ďalších požiadaviek, vedúcich k dosiahnutiu bezpečnosti cestujúcej verejnosti a iných užívateľov letísk a všeobecnej bezpečnosti v civilnom letectve,
- bezpečná prevádzka a z nej vyplývajúca údržba letiskových pohybových plôch a všetkých zariadení, súvisiacich s bezpečným a kvalitným poskytovaním služieb súvisiacich s pristátiami a odletmi lietadiel,
- bezpečná prevádzka letiskového terminálu slúžiaceho na prílety a odlety cestujúcej verejnosti,
- zabezpečenie záchrannej hasičskej služby v súlade s hlavou 9 leteckého predpisu L 14 Letiská, I. zväzok,
- zabezpečenie ostatných podporných činností pre kontinuálne a bezpečné dosahovanie uvedených cieľov.

Zároveň si Letisko Bratislava splnilo svoje povinnosti, vyplývajúce zo zúčtovania finančných vzťahov so štátnym rozpočtom za rok 2012. Kontrolou neboli zistené nedostatky.

Prehľad dotácií, prijatých Letiskom Bratislava v roku 2012 z rozpočtovej kapitoly MDVRR SR, je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Tabuľka č. 6

Názov projektu	Výška prijatej dotácie v Eur	Číslo zmluvy	Prijatá	Čerpanie dotácie k 31.12.2012 v Eur
Riadenie a vybavovanie letov oslobodených od odplát	52 317	591/2510/2012	27.04.2012	52 317
Zabezpečenia činnosti bezpečnostnej ochrany letiska	1 747 683	590/2510/2012	27.04.2012	1 747 683
Zabezpečenia činnosti bezpečnostnej ochrany letiska	700 000	1612/2510/2012	21.12.2012	700 000
Spolu	2 500 000			2 500 000

2.5 Hospodárnosť a preukázateľnosť poskytnutých finančných prostriedkov na požitky zástupcov štátu (odmeny štatutárnych orgánov) v orgánoch spoločnosti a dodržiavanie pravidiel odmeňovania zástupcov štátu v orgánoch spoločnosti

Letisko Bratislava zamestnávalo v kontrolovanom období 601, resp. 603 zamestnancov. Zamestnanci boli odmeňovaní podľa zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“). Pracovnoprávne, sociálne, mzdové a iné nároky zamestnancov boli upravené v Kolektívnej zmluve na obdobie od 01.10.2006 do 31.12.2009 v znení dodatkov č. 1 až 3 a Kolektívnej zmluve na obdobie od 01.06.2011 do 31.12.2013 (ďalej len „Kolektívna zmluva“), prílohou ktorej bol mzdový poriadok. Z hľadiska dohodnutej mzdy boli zamestnanci Letiska Bratislava rozdelení do dvoch skupín:

- zamestnanci s tarifnou mzdou,
- zamestnanci s individuálne dohodnutými mzdovými podmienkami (výkonný riaditeľ, jeho zástupca a riaditelia divízií).

Zamestnancom bola okrem základnej mzdy poskytovaná pohyblivá zložka mzdy (osobné ohodnotenie, odmeny – mesačná, ročná, mimoriadna, vianočná), mzdové zvýhodnenia a iné peňažné plnenia podľa Zákonníka práce a Kolektívnej zmluvy.

Členovia PR boli zároveň zamestnancami spoločnosti. S Letiskom Bratislava mali uzatvorené pracovné zmluvy a Zmluvy o výkone funkcie člena predstavenstva spoločnosti. Členovia DR mali uzatvorené Zmluvy o výkone funkcie člena dozornej rady spoločnosti. Členovia PR a DR boli odmeňovaní podľa Pravidiel odmeňovania členov orgánov spoločnosti (ďalej len „Pravidlá odmeňovania“), schválených VZ.

Letisko Bratislava vykázalo k 31.12.2011 osobné náklady v celkovej sume 10 071 075,62 Eur, z toho mzdové náklady v sume 6 827 943,39 Eur a odmeny členom PR a DR v sume 86 121,85 Eur. K 31.12.2012 vykázalo Letisko Bratislava osobné náklady v celkovej sume 10 081 796,40 Eur, z toho mzdové náklady v sume 7 029 360,53 Eur a odmeny členom PR a DR v sume 86 856 Eur.

NKÚ SR preveril stanovy, Rokovací poriadok DR, Pravidlá odmeňovania, zápisnice zo zasadnutí VZ, PR a DR, zmluvy o výkone funkcie, pracovné zmluvy, dohody o zmene pracovnej zmluvy, dohody o mzdových podmienkach, dohody o skončení pracovného pomeru, mzdové listy a doklady, vzťahujúce sa k vyplateným osobným príjmom členov orgánov spoločnosti. Kontrolou uvedených dokladov boli zistené nasledujúce skutočnosti a nedostatky:

- Podľa ustanovení článku 10 ods. 13, resp. článku 9 ods. 5 stanov podrobnosti, týkajúce sa zvolávania, rokovania a činnosti PR, resp. VZ upravuje rokovací poriadok PR, resp. VZ. Uvedené dokumenty Letisko Bratislava nemalo vypracované.
- Z ustanovení stanov, Rokovacieho poriadku DR a Pravidiel odmeňovania vyplynulo, že jeden z členov DR pracoval vo funkcii podpredsedu. V stanovách, v Rokovacom poriadku DR, ani v inom predložennom internom predpise nebol uvedený spôsob výberu podpredsedu DR.
- Podľa ustanovení stanov do pôsobnosti VZ patrilo okrem iného aj schválenie Pravidiel odmeňovania, zmlúv o výkone funkcie členov orgánov spoločnosti, rozhodnutie o rozdelení zisku alebo úhrade straty a určenie výšky tantiém. Podľa predložených dokladov boli Pravidlá odmeňovania schválené VZ dňa 15.12.2006 a úpravy boli schválené VZ dňa 22.10.2007, 14.11.2008 a 26.06.2009. Návrh na zmenu Pravidiel odmeňovania, predložený MDVRR SR nadväzne na uznesenie vlády SR č. 159 z 02.03.2011 (Návrh pravidiel výberu, riadenia a odmeňovania zástupcov štátu v orgánoch spoločností s majetkovou účasťou štátu) mimoriadne VZ dňa 08.02.2013 neschválilo. V Pravidlách odmeňovania bola okrem iného určená výška mesačných odmien členov PR a DR, mzdy výkonného riaditeľa, ročných odmien členov PR, tantiém členov PR a DR, odstupného členov PR v prípade ich odvolania vo výške šesť mesačných odmien a poskytovanie náhrad preukázaných cestovných výdavkov členom PR a DR v rozsahu a za podmienok stanovených zákonom č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov. Kontrolou mzdových listov bolo zistené, že členom PR a DR boli vyplatené mesačné odmeny v roku 2011 v celkovej sume 86 121,85 Eur a v roku 2012 v celkovej sume 86 856 Eur. VZ v kontrolovanom období rozhodlo o nevyplatení ročných odmien členom PR z dôvodu nepriaznivej finančnej situácie Letiska Bratislava. Zároveň neboli členom PR a DR vyplatené ani tantiémy z dôvodu nedosiahnutia čistého zisku. Náhrady preukázaných cestovných výdavkov boli poskytnuté dvom predsedom DR v roku 2011 v celkovej sume 3 679,86 Eur a v roku 2012 v celkovej sume 2 928,13 Eur. Po odvolaní členov PR vo februári 2013 im Letisko Bratislava vyplatilo odstupné v súlade s Pravidlami odmeňovania vo výške šesť mesačných odmien v celkovej sume 29 880 Eur. Nadväzne na uznesenie vlády SR č. 159 z 02.03.2011 hodnotí NKÚ SR poskytovanie odstupného v rozsahu uvedenom v Pravidlách odmeňovania za nadštandardné a neprimerané.
- Podľa ustanovenia § 200 Obchodného zákonníka dvoch členov DR zvolili zamestnanci Letiska Bratislava vo voľbách, ktoré sa uskutočnili 07. – 09.04.2004. Funkčné obdobie členov DR bolo päť rokov a podľa ustanovenia článku 11 ods. 10 stanov „...Tú istú osobu možno za člena dozornej rady zvoliť najviac na dve po sebe idúce obdobia.“. Vzhľadom na to, že funkčné obdobie dvom členom DR, zvoleným zamestnancami spoločnosti, uplynulo v apríli 2009, NKÚ SR si vyžiadal preukázanie ich opätovného zvolenia za členov DR. Podľa písomného vyjadrenia štatutárnych zástupcov Letiska Bratislava zo dňa 26.06.2013 PR ani odborová organizácia nedali podnet na vyhlásenie volieb členov DR, volených zamestnancami. V predmetnej veci začalo konať až súčasné PR, ktoré v spolupráci s odborovou organizáciou vyhlásilo voľby členov DR, volených zamestnancami. V júni 2013 sa uskutočnili dve kolá volieb, ktoré však neboli platné z dôvodu, že sa ich nezúčastnila nadpolovičná väčšina oprávnených voličov. PR Letiska Bratislava v období od apríla 2009 do roku 2013 nepostupovalo podľa ustanovenia § 200 ods. 5 Obchodného zákonníka.

Z vyššie uvedených skutočností vyplynulo, že dvaja členovia DR, zvolení zamestnancami v roku 2004, sú od apríla 2009 členmi DR v rozpore s ustanovením § 200 ods. 2 Obchodného zákonníka. Nakoľko podľa ustanovenia článku 11 ods. 18 stanov im zaniklo právo na mesačnú odmenu, od apríla 2009 poberajú mesačnú odmenu v sume 432 Eur, resp. 332 Eur neoprávnene.

Zároveň, nadväzne na ustanovenia Rokovacieho poriadku DR, sú uznesenia DR, pri prijatí ktorých bol rozhodujúci ich hlas, neplatné (v kontrolovanom období uznesenia z 24.02.2011, 03.11.2011 a 23.08.2012).

- Kontrolou predložených zápisníc zo zasadnutí DR bolo zistené, že jeden člen DR sa nezúčastnil na zasadnutiach v dňoch 03.11.2011, 15.12.2011 a 23.02.2012 a druhý člen DR sa nezúčastnil na zasadnutí dňa 23.02.2012, pričom svoju neúčasť neospravedlnili.

Letisko Bratislava malo v interných predpisoch postih za neospravedlnenú neúčasť na zasadnutí upravený rozdielne. Podľa článku IV ods. 5 Pravidiel odmeňovania „O krátení časti mesačných odmien člena predstavenstva spoločnosti alebo člena dozornej rady spoločnosti môže rozhodnúť príslušný orgán spoločnosti v prípade neospravedlnenej neúčasti svojho člena na zasadnutí, alebo neplnení si určenej úlohy.“. Podľa ustanovenia článku 4 ods. 3 Rokovacieho poriadku DR „Za každú neospravedlnenú neúčasť člena dozornej rady na zasadnutí dozornej rady bez vážnych dôvodov sa členovi dozornej rady kráti odmena vo výške, ktorú určí dozorná rada, najmenej však vo výške odmeny za jeden mesiac.“.

V zápisniciach zo zasadnutí DR nebolo zaznamenané rozhodovanie DR o krátení mesačných odmien členov DR, ktorí neospravedlnili svoju neúčasť. Kontrolou mzdových listov bolo zistené, že členom DR nebola krátená mesačná odmena za neospravedlnenú neúčasť na zasadnutiach.

Odporúčanie NKÚ SR:

Zosúladiť interné predpisy v oblasti krátenia mesačných odmien členov orgánov spoločnosti za neospravedlnenú neúčasť na zasadnutí s cieľom zabezpečiť plnenie ustanovenia § 194 ods. 5 Obchodného zákonníka.

- Ku kontrole nebola predložená zápisnica z rokovania DR dňa 24.06.2011. Zároveň vo viacerých prípadoch neboli pri zápisniciach z rokovaní DR priložené prezenčné listiny. Nearchivovaním uvedených písomností Letisko Bratislava porušilo ustanovenie § 16 ods. 2 zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o archívoch a registratúrach“) a internú organizačnú normu ON-02/2007 Registratúrny poriadok a Registratúrny plán.
- Podľa bodu 4.3 Zmluvy o výkone funkcie člena predstavenstva spoločnosti k výkonu funkcie člena PR prislúchal aj osobný automobil. Predseda PR, ktorý bol zároveň výkonným riaditeľom, mal pridelené služobné motorové vozidlo (ďalej len „SMV“) aj s vodičom a dvaja členovia PR mali pridelené SMV bez vodiča. Podľa predložených záznamov o prevádzke SMV predseda PR a jeden člen PR používal SMV iba na služobné účely a druhý člen PR používal SMV aj na súkromné účely. Kontrolou dokumentácie, súvisiacej s používaním SMV aj na súkromné účely, bolo zistené:
 - Letisko Bratislava uzatvorilo s členom PR Dohodu o používaní služobného motorového vozidla na súkromné účely dňa 04.08.2009 (ďalej len „Dohoda zo 04.08.2009“). Podľa písomného vyjadrenia štatutárnych zástupcov Letiska Bratislava z 09.07.2013 Letisko Bratislava už v súčasnosti nedisponuje originálom Dohody zo

04.08.2009. Nearchivovaním originálu Dohody zo 04.08.2009 Letisko Bratislava porušilo ustanovenie § 16 ods. 2 zákona o archívoch a registratúrach a internú organizačnú normu ON-02/2007 Registratúrny poriadok a Registratúrny plán.

Dňa 10.02.2012 uzatvorilo Letisko Bratislava s členom PR novú Dohodu o používaní služobného motorového vozidla na súkromné účely č. Z/BTS/PRAV/35/23/2012, ktorej súčasťou bola aj Dohoda o zrážkach zo mzdy zamestnanca za pohonné látky (ďalej len „PHL“) spotrebované na súkromné jazdy.

- Člen PR vykázal v záznamoch o prevádzke SMV súkromné jazdy a to v roku 2011 celkom 2 555 km, v roku 2012 celkom 2 700 km a do 28.02.2013 celkom 331 km.

Kontrolou bol zistený rozdiel 2 000 km medzi konečným stavom počítadla km, uvedeným v zázname o prevádzke SMV za júl 2011 (dňa 24.07. stav 67 791 km) a počiatočným stavom počítadla km, uvedeným v zázname o prevádzke SMV za august 2011 (dňa 08.08. stav 69 791 km). Podľa dodatočne doložených dokladov člen PR použil SMV na súkromné účely počas dovolenky, pričom náklady na spotrebované PHL si neuplatnil voči Letisku Bratislava. Člen PR nevyplnil záznamy o prevádzke SMV za júl a august 2011 podľa ustanovení platného interného predpisu a Letisko Bratislava nevykonalo dostatočne kontrolu uvedených záznamov o prevádzke SMV.

- Zo mzdových listov člena PR bolo zistené, že v roku 2011, 2012 a 2013 mu Letisko Bratislava zvýšilo základ dane o 1 % vstupnej ceny SMV v súlade s ustanovením § 5 ods. 3 zákona č. 595/2002 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“).

Mesačné vyúčtovania spotreby PHL v roku 2011, vypracované podľa interného predpisu Letiska Bratislava, platného v uvedenom roku, neobsahovali údaj o spotrebe PHL na súkromné účely. Zároveň Letisko Bratislava neuzatvorilo s členom PR Dohodu o zrážkach zo mzdy za PHL spotrebované na súkromné jazdy. Z uvedených dôvodov nebola členovi PR vykonaná zrážka zo mzdy za PHL spotrebované na súkromné jazdy. Zároveň Letisko Bratislava v roku 2011 nepreúčtovalo náklady na PHL spotrebované na súkromné účely z účtu 501302 – spotreba PHL v norme na účet 501303 – spotreba PHL nad normu. Zahnutím nákladov na PHL spotrebované na súkromné účely do daňových výdavkov Letisko Bratislava porušilo ustanovenie § 21 ods. 1 zákona o dani z príjmov, nakoľko daňovými výdavkami nie sú výdavky (náklady), ktoré nesúvisia so zdaniteľným príjmom, aj keď tieto výdavky (náklady) daňovník účtoval. Uvedený nedostatok – neuvádzanie PHL spotrebovaných na súkromné jazdy v mesačných vyúčtovaniach spotreby PHL, nevykonanie zrážky zo mzdy za PHL spotrebované na súkromné jazdy a nepreúčtovanie spotreby PHL na súkromné účely do daňovo neuznaných výdavkov sa mohol vyskytnúť v roku 2011 aj v ďalších prípadoch, v ktorých Letisko Bratislava uzatvorilo dohody o používaní SMV na súkromné účely, a ktoré neboli predmetom kontroly NKÚ SR.

Od roku 2012 bol nedostatok odstránený úpravou interného predpisu. Letisko Bratislava v roku 2012 a 2013 vykonalo členovi PR zrážku zo mzdy za PHL spotrebované na súkromné jazdy so SMV.

3 Stav vedenia účtovníctva

3.1 Úplnosť, správnosť a preukázateľnosť účtovných dokladov; účtovná závierka a jej overenie nezávislým audítorm a výsledok hospodárenia

V súlade s § 17 a § 18 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) a v súlade s Opatrením MF SR č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre

podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov (ďalej len „Opatrenie MF SR č. 23054/2002-92“) bol na základe Príkazu VRIA č. 20/2012 Zabezpečenie ročnej účtovnej závierky k 31.12.2012 (ďalej len „Príkaz č. 20/2012“) nariadený výkon všetkých prác k zabezpečeniu riadnej individuálnej účtovnej závierky za rok 2012 (ďalej len „RIÚZ“). Príkaz č. 20/2012 nadobudol platnosť resp. účinnosť 05.12.2012 s termínom ukončenia 30.06.2013.

RIÚZ bola zostavená dňa 31.05.2013 podľa § 17 ods. 6 zákona o účtovníctve za účtovné obdobie od 01.01.2012 do 31.12.2012. RIÚZ bola zostavená za predpokladu nepretržitého trvania činnosti spoločnosti Letisko Bratislava v súlade so zákonom o účtovníctve a nadväzujúcimi postupmi účtovania. Letisko Bratislava bolo zahrnuté do konsolidovanej účtovnej závierky MDVRR SR, ktorá bola súčasťou konsolidovanej účtovnej závierky skupiny verejnej správy.

Dňa 31.05.2013 bola Letisku Bratislava predložená správa nezávislého audítora z vykonaného auditu RIÚZ, ktorá pozostávala zo súvahy k 31.12.2012, výkazu ziskov a strát k 31.12.2012 a poznámok. Podľa názoru nezávislého audítora RIÚZ vyjadrovala objektívne vo všetkých významných súvislostiach finančnú situáciu Letiska Bratislava k 31.12.2012 a výsledok jej hospodárenia za rok, ktorý sa k uvedenému dátumu skončil, v súlade so zákonom o účtovníctve.

RIÚZ za rok 2012 bola schválená na riadnom VZ dňa 28.06.2013 spolu s Výročnou správou Letiska Bratislava za rok 2012. VZ zároveň uznesením č. 5 schválilo návrh na vypsoriadanie hospodárskeho výsledku Letiska Bratislava, ktorým bola strata v sume - 13 413 449 Eur, zaúčtovaním na účet 429 – neuhradená strata minulých rokov.

Uplatňovanie Medzinárodných účtovných štandardov (IAS, IFRS)

Kontrolou bolo preverené uplatňovanie Medzinárodných účtovných štandardov (IAS, IFRS), ako aj procesy aktualizácie interných smerníc v súvislosti s konsolidovaným znením Nariadenia Komisie (ES) č. 1126/2008 k 26.11.2011 (ďalej len „NK č. 1126/2008“), či boli implementované všetky zmeny a doplnky uvedené v citovanom nariadení pod písm. M1 až M30.

V § 17a ods. 1 zákona o účtovníctve sa okrem iného uvádzajú účtovné jednotky, ktoré sú povinné zostaviť individuálnu účtovnú závierku podľa NK č. 1126/2008. Podľa uvedeného ustanovenia zákona o účtovníctve postupuje aj účtovná jednotka neuvedená v § 17a ods. 1 zákona o účtovníctve, ak je obchodnou spoločnosťou, ktorá najmenej dve po sebe idúce účtovné obdobia spĺňa aspoň dve z týchto podmienok:

- celková suma majetku presiahla 165 969 594,40 Eur, pričom sumou majetku sa rozumie suma zistená zo súvahy v ocenení neupravenom o položky podľa § 26 ods. 3 zákona o účtovníctve,
- čistý obrat presiahol 165 969 594,40 Eur, pričom čistým obratom na tento účel sú výnosy dosiahnuté z predaja výrobkov, tovarov, poskytnutých služieb a iné výnosy súvisiace s bežnou činnosťou účtovnej jednotky po odpočítaní zliav,
- priemerný prepočítaný počet zamestnancov v jednotlivom účtovnom období presiahol 2 000.

Letisko Bratislava spĺňalo v kontrolovanom období len jednu z vyššie uvedených podmienok, a to celkovú sumu majetku, ktorá v roku 2012 predstavovala sumu 354 064 725,98 Eur, z čoho vyplýva, že Letisko Bratislava nemalo povinnosť postupovať pri zostavovaní RIÚZ podľa NK č. 1126/2008, ale podľa zákona o účtovníctve.

Úplnosť, správnosť a preukázateľnosť účtovných dokladov

Letisko Bratislava viedlo v kontrolovanom období účtovníctvo v sústave podvojného účtovníctva v slovenskom jazyku. Účtovným obdobím bol kalendárny rok. Na vedenie účtovníctva sa používal softvér ERP SAP 3. Účtovné metódy a všeobecné účtovné zásady Letisko Bratislava aplikovalo konzistentne s predchádzajúcim účtovným obdobím roku 2011.

V oblasti účtovníctva malo Letisko Bratislava schválených viacero interných predpisov, pričom základnou bola smernica SM-EKFI/08 – Vedenie účtovníctva v spoločnosti LK BTS.

V podmienkach Letiska Bratislava boli využívané dve formy obehu účtovných dokladov, a to:

- v písomnej podobe, evidované v knihe došlej pošty spoločnosti, označené dátumom doručenia,
- v elektronickej podobe, osobitne evidované v knihe došlej pošty spoločnosti.

Účtovné doklady vyhotovovali pracovníci zodpovední za vznik účtovného prípadu, resp. pracovníci zodpovední za zaúčtovanie účtovného prípadu.

Kontroly úplnosti, správnosti a preukázateľnosti účtovných dokladov bola podrobená vzorka účtovných dokladov z obdobia august a september 2011 a august až december 2012. Kontrolou bolo zistené, že účtovné doklady obsahovali náležitosti v zmysle zákona o účtovníctve a boli zaúčtované v účtovnom období v účtovných knihách v súlade s ustanoveniami zákona o účtovníctve a Opatrenia MF SR č. 23054/2002-92.

V niektorých prípadoch boli došlé faktúry v inom ako slovenskom jazyku, z čoho sa jednoznačne nedal určiť predmet fakturácie. Účtovný doklad vyhotovený v inom ako štátnom jazyku, musí spĺňať podmienku zrozumiteľnosti podľa zákona o účtovníctve a Letisko Bratislava túto podmienku v niektorých prípadoch nedodržalo, čím porušilo § 8 ods. 5 zákona o účtovníctve.

3.2 Inventarizácia majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov

Postup pri inventarizácii majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov malo Letisko Bratislava upravené v internej smernici SM-EOdd/05 Zabezpečenie inventarizácie majetku a záväzkov (ďalej len „SM – EOdd/05“), ktorá bola naposledy aktualizovaná k 08.11.2007. Smernicou SM – EOdd/05 bol zároveň určený obsah príslušnej inventarizačnej dokumentácie s cieľom zabezpečenia jednotného postupu pri inventarizácii majetku a záväzkov.

Kontrolou bol zistený nesúlad niektorých ustanovení SM – Eodd/05 s praxou po zavedení účtovníckeho systému SAP.

Odporúčanie NKÚ SR:

NKÚ SR odporúča Letisku Bratislava aktualizovať internú smernicu SM-EOdd/05 Zabezpečenie inventarizácie majetku a záväzkov.

Dňa 07.11.2012 bol vydaný Príkaz VRIA č. 17/2012 Zabezpečenie riadnej inventarizácie majetku a záväzkov k 31.12.2012 (ďalej len „Príkaz č. 17/2012“) s platnosťou od 05.11.2012, čo je o 2 dni skôr ako bol Príkaz č. 17/2012 podpísaný výkonným riaditeľom Letiska Bratislava.

Príkazom č. 17/2012 boli menované: centrálna inventarizačná komisia, čiastkové inventarizačné komisie na zabezpečenie inventarizácie dlhodobého a krátkodobého hmotného a nehmotného majetku podľa prílohy a čiastková inventarizačná komisia na zabezpečenie dokladovej inventarizácie poskytnutých preddavkov na dlhodobý hmotný a nehmotný majetok, pohľadávok, poskytnutých prevádzkových preddavkov, DPH, dane z príjmu, dane z nehnuteľností, dane z motorových vozidiel, finančných účtov, prechodných účtov aktív a pasív, základného imania, fondov, záväzkov a ostatných majetkových a záväzkových účtov (ďalej len „zúčtovacie vzťahy a záväzky“).

Kontrolou inventarizácie zúčtovacích vzťahov a záväzkov bolo zistené, že čiastková inventarizačná komisia nevypracovala inventarizačný zápis, ktorý by porovnával zistený stav zúčtovacích vzťahov a záväzkov v inventúrnych súpisoch s účtovným stavom ku 31.12.2012, čím Letisko Bratislava porušilo ustanovenie § 30 ods. 3 zákona o účtovníctve.

Kontrolou inventúrnych súpisov majetku a záväzkov, ktorých stav bol overovaný fyzickou a dokladovou inventúrou boli zistené viaceré nedostatky týkajúce sa absencie náležitých údajov inventúrneho súpisu a to najmä:

- meno, priezvisko a podpisový záznam hmotne zodpovednej osoby za príslušný druh majetku,
- meno, priezvisko a podpisový záznam osôb zodpovedných za zistenie skutočného stavu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov,
- pohľadávky Letiska Bratislava neboli v inventúrnych súpisoch preukázané kópiami odoslaných faktúr, zmluvami, prípadne inými dokladmi overujúcimi zaúčtované sumy. Inventúrne súpisy neobsahovali náležitosti uvedené v bode 11.8 SM – EOdd/05,
- záväzky Letiska Bratislava neboli v inventúrnych súpisoch preukázané kópiami došlých faktúr, zmluvami, prípadne inými dokladmi overujúcimi zaúčtované sumy. Inventúrne súpisy neobsahovali náležitosti uvedené v bode 11.9 SM – EOdd/05,
- deň, ku ktorému bola inventúra vykonaná, ukončená a ďalšie.

Nepreukázaním dokladov k pohľadávkam a záväzkom, ktorými boli overené zaúčtované sumy a neuvedením náležitých údajov v inventúrnych súpisoch nepostupovalo Letisko Bratislava v súlade s § 29 ods. 1 a § 30 ods. 2 zákona o účtovníctve.

Kontrolou inventúrnych súpisov dlhodobého hmotného a nehmotného majetku k 31.10.2012 bolo zistené, že v niektorých prípadoch sa majetok fyzicky nenachádzal u hmotne zodpovednej osoby, u ktorej bol majetok v inventúrnom súpise evidovaný. Inventúrne súpisy boli ručne opravované a niektoré údaje boli dopisované ceruzou (napr. umiestnenie majetku, mená zodpovedných osôb, u ktorých by sa v skutočnosti majetok mal nachádzať a ďalšie). V inventarizačných zápisoch čiastkových inventarizačných komisií neboli tieto nedostatky uvedené, pričom všetky takéto skutočnosti resp. zistenia mali byť zaznamenané v inventarizačnom zápise ako ostatné zistenia a čiastková inventarizačná komisia mala vypracovať návrh na ich odstránenie.

Čiastková inventarizačná komisia, ktorá vykonala fyzickú inventúru zvierat zistila, že dva kusy vtáctva boli z dôvodu ich vysokého veku dlhodobo nevyužiteľné. Letisko Bratislava napriek tomu nevytvorilo opravnú položku k zvieratám, čím porušilo ustanovenie § 26 ods. 4 zákona o účtovníctve.

V Správe o výsledkoch inventarizácie majetku a záväzkov (ďalej len „Inventarizačný zápis centrálnej inventarizačnej komisie“) nebol stav hmotného a nehmotného majetku, zistený fyzickou inventúrou k 31.10.2012, upravený o prírastky a úbytky majetku v období od 01.11.2012 do 31.12.2012. V Inventarizačnom zápise centrálnej inventarizačnej komisie bol

uvedený iba stav majetku na účtoch 013, 021, 022, 031, 032, 112, 124, 132 a podsúvahová evidencia. Inventarizačný zápis centrálnej inventarizačnej komisie neobsahoval údaje čiastkovej inventarizačnej komisie, ktorá vykonala inventarizáciu zúčtovacích vzťahov a záväzkov.

Nepreukázaním stavu hmotného a nehmotného majetku k 31.12.2012 a neuvedením stavu zúčtovacích vzťahov a záväzkov v Inventarizačnom zápise centrálnej inventarizačnej komisie Letisko Bratislava porušilo ustanovenia § 30 ods. 3 a ods. 4 zákona o účtovníctve.

3.3 Pohľadávky Letiska Bratislava

NKÚ SR analyzoval stav a vývoj pohľadávok Letiska Bratislava v období od 01.01.2011 do 31.12.2012. Kontrola sa zamerala na pohľadávky z obchodného styku po lehote splatnosti a na vybranej vzorke pohľadávok preverila ich vymáhanie. Vzorku tvorili pohľadávky voči spoločnostiam, ktoré mali záväzok voči Letisku Bratislava nad 180 dní po lehote splatnosti a zároveň nad 50 000 Eur.

Letisko Bratislava malo upravený postup pri správe pohľadávok v organizačnej norme ON – 1/2009 Zásady sledovania úhrad a vymáhania peňažných pohľadávok (ďalej len „ON – 1/2009“). Ak odberateľ neuhradil záväzok v lehote splatnosti, podľa ON – 1/2009 ho malo Letisko Bratislava vyzvať najskôr e-mailom a následne mu malo zaslať upomienku č. 1, resp. č. 2. V prípade neuhradenia pohľadávky do 14, resp. 16 dní po odoslaní upomienky č. 2, mala byť pohľadávka bezodkladne postúpená na súdne vymáhanie na právne oddelenie. Mimosúdne vymáhanie pohľadávok mohla vykonávať aj externá agentúra. V odôvodnených jednotlivých prípadoch mohlo PR určiť odlišný spôsob mimosúdneho alebo súdneho vymáhania pohľadávok.

Štruktúra pohľadávok Letiska Bratislava a ich vývoj v kontrolovanom období je uvedený v nasledujúcej tabuľke v Eur:

Tabuľka č.7

	k 01.01.2011	k 31.12.2011	k 31.12.2012
Pohľadávky celkom brutto	11 311 693	13 041 790	12 073 359
- v lehote splatnosti	3 538 207	3 933 876	2 152 791
- po lehote splatnosti	7 773 486	9 107 914	9 920 568
Opravná položka celkom	8 035 186	7 975 520	9 193 767
Pohľadávky celkom netto	3 276 507	5 066 270	2 879 592
Pohľadávky z obch. styku brutto	10 641 895	11 613 105	11 841 653
- v lehote splatnosti		2 638 466	2 054 360
- po lehote splatnosti		8 974 639	9 787 293
Opravná položka	8 035 186	7 842 245	9 049 039
Pohľadávky z obch. styku netto	2 606 709	3 770 860	2 792 614

Letisko Bratislava vytváralo k pohľadávkam po lehote splatnosti opravné položky, pričom ich výška závisela od počtu dní po splatnosti nasledovne:

počet dní po splatnosti	výška opravnej položky
61 – 180	25 %
181 – 270	50 %
271 – 365	75 %
366 a viac	100 %

Rozhodujúcu časť pohľadávok z obchodného styku po lehote splatnosti k 31.12.2012 tvorili pohľadávky voči trom tuzemským leteckým spoločnostiam v konkurze (75,01 %)

a pohľadávky voči zahraničnej leteckej spoločnosti so sídlom v Dubline, Írsko (12,85 %). Závazky spoločností v konkurze v sume 7 341 279,60 Eur boli po splatnosti viac ako 720 dní. Závazky zahraničnej leteckej spoločnosti po splatnosti boli vykázané v celkovej sume 1 258 121,63 Eur, z toho po lehote splatnosti 180 – 720 dní v sume 1 254 630 Eur. Na raste pohľadávok z obchodného styku v kontrolovanom období sa podieľala najmä uvedená zahraničná letecká spoločnosť.

Kontrolou predloženej dokumentácie k vymáhaniu pohľadávok voči vybraným 10 tuzemským a zahraničným spoločnostiam boli zistené nasledujúce skutočnosti a nedostatky:

- Ak odberateľ neuhradil záväzok v lehote splatnosti, Letisko Bratislava zasielalo upomienky č. 1, resp. č. 2 podľa ON – 1/2009. V niektorých prípadoch po neuhradení záväzkov dlžníkmi ani po zaslaní upomienky č. 2 nekonalo za Letisko Bratislava právne oddelenie, ale PR v súlade s ustanovením bodu 7.1 ON – 1/2009.
- Letisko Bratislava uzatvorilo dňa 09.12.2011 so spoločnosťou z Bratislavy Zmluvu o mimosúdnom inkase pohľadávok a dodatok č. 1 dňa 03.10.2012. Spoločnosť vymáhala pohľadávky Letiska Bratislava voči spoločnosti z Holandska (pohľadávky v sume 52 281,12 Eur) a spoločnosti z Turecka (pohľadávky v sume 79 971,72 Eur). Podľa predložených dokladov v prípade spoločnosti z Turecka zinkasovala v roku 2013 pre Letisko Bratislava 16 500 Eur, pričom si za poskytnuté služby fakturovala celkom 1 716 Eur. V prípade spoločnosti z Holandska bolo mimosúdne vymáhanie pohľadávok neúspešné a na základe rozhodnutia PR bude spoločnosť Letisko Bratislava zastupovať aj pri súdnom vymáhaní pohľadávok.
- Kontrolou bolo zistené, že Letisko Bratislava iba v jednom prípade uzatvorilo s dlžníkom Dohodu o splácaní dlhu v splátkach.

Odporúčanie NKÚ SR:

V rámci mimosúdneho vymáhania pohľadávok viac využívať možnosť uzatvoriť s dlžníkom dohodu o splácaní dlhu v splátkach.

- V prípadoch neúspešného mimosúdneho vymáhania pohľadávok Letisko Bratislava podalo žaloby na okresné sudy. Podľa predloženej evidencie Letisko Bratislava vystupuje v 21 súdnych sporoch ako žalobca s celkovou žalovanou sumou 375 751,97 Eur s príslušenstvom. Exekučné príkazy boli vydané pre 21 dlžníkov s celkovou sumou vymáhaných pohľadávok 161 792,23 Eur s príslušenstvom. Letisko Bratislava prihlásilo svoje pohľadávky do ôsmich konkurzov.
- PR na zasadnutiach v kontrolovanom období schválilo aj návrhy na trvalé upustenie od vymáhania pohľadávok. Kontrolou hlavných kníh, podkladov k odpísaným pohľadávkam a evidencie pohľadávok k 31.12.2012 bolo zistené, že napriek schváleniu návrhov na odpísanie nevymožiteľných pohľadávok neboli niektoré pohľadávky k 31.12.2012 z účtovníctva odpísané. Napríklad dňa 25.01.2011 schválilo PR odpis pohľadávok voči spoločnosti z Bratislavy v sume 5 269,67 Eur, dňa 13.12.2012 schválilo odpis pohľadávok voči spoločnosti z Arménska v sume 14 378,38 Eur a spoločnosti z Banskej Bystrice v sume 5 482,03 Eur. Neodpísaním pohľadávok z účtovníctva, pri ktorých PR rozhodlo o ich trvalom upustení od vymáhania, Letisko Bratislava porušilo ustanovenie § 68 ods. 5 Opatrenia MF SR č. 23054/2002-92 a nadväzne ustanovenie § 4 ods. 2 zákona o účtovníctve.

Kontrolou bolo zistené, že Letisko Bratislava nemalo v interných predpisoch upravený postup v prípade, že sa pohľadávka stane nevymožiteľnou.

Odporúčanie NKÚ SR:

Doplniť do ON – 1/2009 ustanovenia upravujúce postup jednotlivých organizačných útvarov Letiska Bratislava pri správe nevymožiteľných pohľadávok.

4 Plnenie opatrení na zvýšenie efektívnosti fungovania spoločnosti Letisko Bratislava

4.1 Opatrenia na zabezpečenie efektívnosti fungovania spoločnosti Letisko Bratislava vo vlastníctve štátu ako boli schválené v dokumente Program stability Slovenskej republiky na roky 2011 až 2014; uplatňovanie opatrení v podmienkach spoločnosti v kontrolovanom období

V rámci dokumentu Program stability SR na roky 2011 až 2014, ktorý vláda SR schválila uznesením č. 257 dňa 20.04.2011, bolo prijaté aj opatrenie, ktoré sa týkalo aj Letiska Bratislava. Jednalo sa o zvýšenie efektívnosti fungovania štátnych podnikov – zvyšovanie efektívnosti podnikov s majetkovou účasťou štátu prostredníctvom vykonania úsporných opatrení s cieľom zamedzenia tvorby dlhu a dlhodobého prenájmu podniku strategickému investorovi alebo odpredaja majetkového podielu štátu. Cieľom bolo znížiť riziko možného financovania záväzkov z rozpočtu verejnej správy.

Dňa 02.03.2011 predložilo MDVRR SR na rokovanie vlády SR materiál Návrh zámerov rozvoja Letiska Bratislava a malých letísk. Po zohľadnení potrieb investícií na rozvoj Letiska Bratislava, finančných možností štátu a významu Letiska Bratislava pre ekonomiku sa vláda SR rozhodla pre dlhodobý prenájom Letiska Bratislava investorovi na obdobie 30 až 50 rokov. Týmto procesom sa sledovalo najmä zabezpečenie potrebných financií na infraštruktúrny rozvoj a modernizáciu Letiska Bratislava zo súkromných zdrojov a umožnenie ďalšieho prevádzkového rozvoja Letiska Bratislava, zabezpečenie príjmu pre vládu SR za splnenia určitých podmienok udelenia koncesie, ako aj zabezpečenie rozvoja Letiska Bratislava tak, aby všetci akcionári profitovali z rozvoja Letiska Bratislava navzájom.

Uznesením vlády SR č. 189 zo 16.03.2011 vláda SR uložila 1. podpredsedovi vlády SR a ministrom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR v bode B.2. vypracovať a predložiť na rokovanie vlády rámcové podmienky udelenia koncesie v termíne do 30.04.2011 a v bode B.1. zabezpečiť rozvoj Letiska Bratislava formou udelenia koncesie strategickému partnerovi na základe medzinárodného tendra v termíne do 30.06.2012. Víťaz tendra bude každoročne platiť do rozpočtu za udelenie koncesie sumu, ktorej výška bude výsledkom tendra.

Návrh rámcových podmienok udelenia koncesie pre Letisko Bratislava zobrala vláda SR na vedomie na rokovaní dňa 11.05.2011. Koncesia nebola dosiaľ udelená. MDVRR SR ukončilo v apríli 2013 výber poradcu pre výber strategického partnera, ktorému má byť udelená koncesia na základe víťazstva v medzinárodnom tendri.

Na Letisku Bratislava bol v dvoch etapách vybudovaný nový terminál, ktorý bol odovzdaný do užívania v júni 2010 a júli 2012 a kapacitne je uspokojený vybaviť ročne cca 5 miliónov cestujúcich. Z rôznych príčin nebol v uplynulých dvoch rokoch zabezpečený

pozitívny trend nárastu počtu cestujúcich, zvýšenie leteckých destinácií, prepravcov a pod. Náklady na výstavbu terminálu dosiahli cca 143 mil. Eur, pričom 57 mil. Eur bolo pokrytých úvermi, ktoré bude potrebné splácať z príjmov z leteckých a neleteckých činností tak, aby nezaťažovali štátny rozpočet.

4.2 Závazky Letiska Bratislava

Štruktúra záväzkov Letiska Bratislava a ich vývoj v kontrolovanom období je uvedený v nasledujúcej tabuľke v Eur:

Tabuľka č.8

	k 01.01.2011	k 31.12.2011	k 31.12.2012
Závazky celkom	45 825 589	54 617 143	81 741 180
z toho: rezervy	1 019 454	1 130 117	1 041 367
dlhodobé záväzky	13 605 663	15 307 477	18 558 693
z toho: z obchodného styku	3 658 619	5 013 100	6 358 425
ostatné	522 541	655 329	525 355
zo sociálneho fondu	24 764	13 800	29 808
odložený daňový záväzok	9 399 739	9 625 248	11 645 105
krátkodobé záväzky	13 000 303	20 293 080	3 437 323
z toho: z obchodného styku	2 567 853	19 038 107	2 254 437
nevyfakturované dodávky	6 219 728	6 950	0
voči spoločníkom a združ.	2 712 444	0	0
voči zamestnancom	378 286	446 823	414 645
zo sociálneho poistenia	244 768	290 268	275 457
daňové záväzky a dotácie	78 805	86 345	79 243
ostatné záväzky	798 419	424 587	413 541
bankové úvery	18 200 169	17 886 469	58 703 797
z toho: dlhodobé	2 510 969	16 717 733	57 239 397
Bežné	15 689 200	1 168 736	1 464 400

Závazky Letiska Bratislava vyplynuli najmä z výstavby terminálu pre cestujúcich, ktorá bola schválená uznesením vlády SR č. 43 zo 16.01.2008. Podľa uvedeného uznesenia vlády SR mala byť výstavba terminálu financovaná zo zdrojov Letiska Bratislava a verejných zdrojov. Výstavba terminálu bola rozvrhnutá do dvoch etáp. V rámci prvej etapy, ktorá bola realizovaná v rokoch 2009 – 2010, bola vybudovaná nová odletová časť terminálu, nástupné mosty, príjazdová a odjazdová komunikácia. V rámci druhej etapy, realizovanej v rokoch 2011 – 2012, bol zdemolovaný pôvodný odletový terminál, dobudovaná bola druhá časť terminálu – príletová hala, nástupné mosty, čiastočne bol zrekonštruovaný terminál B a dostavaná príľahlá komunikácia.

Financovanie stavby terminálu nebolo v plnej výške zabezpečené vlastnými zdrojmi Letiska Bratislava, nakoľko prevádzkové výkony Letiska Bratislava neumožňovali financovať tak náročnú investičnú výstavbu z vlastných zdrojov a zároveň sa na prevádzkových výkonoch prejavil vplyv ekonomickej krízy.

Náklady na prvú etapu výstavby terminálu boli vykázané v celkovej sume 85 447 651,35 Eur bez DPH. Výstavba terminálu v rámci prvej etapy bola okrem vlastných zdrojov financovaná aj vkladom akcionára (MDVRR SR) a krátkodobým úverom vo výške 15 000 000 Eur, ktorý mal byť pôvodne prefinancovaný vkladom akcionára. Nakoľko sa tak nestalo, vedenie Letiska Bratislava v roku 2011 úver reštrukturalizovalo na dlhodobý investičný úver.

Letisko Bratislava uzatvorilo s komerčnou bankou dňa 22.11.2011 úverovú zmluvu č. 78609-2011, na základe ktorej mohlo čerpať úver do výšky 15 000 000 Eur do 30.11.2011. Splatnosť úveru bola dohodnutá do 21.11.2026, pričom mesačné splátky úveru sa postupne zvyšujú. Zároveň Letisko Bratislava uzatvorilo s uvedenou bankou zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, na základe ktorej bolo záložné právo zriadené na pozemky a stavby, ktorých účtovná hodnota bola k 31.12.2012 vykázaná v sume 18 506 364,20 Eur.

K 31.12.2012 bolo v rámci dlhodobých záväzkov z obchodného styku vykázané garančné zádržné z prvej etapy výstavby terminálu vo výške 5 % v sume 4 009 240,34 Eur, ktoré je splatné 09.08.2015.

Celkové náklady na druhú etapu výstavby terminálu dosiahli sumu 57 515 750,38 Eur bez DPH. Na prefinancovanie druhej etapy výstavby terminálu Letisko Bratislava použilo vlastné zdroje a dva dlhodobé investičné úvery.

Dňa 31.07.2012 uzatvorilo Letisko Bratislava s klubom bánk Zmluvu o poskytnutí investičného úveru do výšky 30 000 000 Eur a revolvingového úveru do výšky 5 100 000 Eur. Investičný úver mohlo čerpať do 31.12.2012 a revolvingový úver do 31.05.2013. Splatnosť revolvingového úveru bola dohodnutá do 30.06.2013 a investičného úveru do 30.06.2017, pričom mesačné splátky úveru sa postupne zvyšujú. Nakoľko Letisko Bratislava revolvingový úver nečerpalo, vypovedalo ho k 22.10.2012. Nadväzne na úverovú zmluvu Letisko Bratislava uzatvorilo dňa 20.08.2012 s klubom bánk tri zmluvy o zriadení záložného práva, na základe ktorých bolo záložné právo zriadené:

- na pozemky a stavby, ktorých účtovná hodnota bola k 31.12.2012 vykázaná v sume 104 296 398,79 Eur,
- na hnutel'né veci s účtovnou hodnotou k 31.12.2012 v sume 9 364 402,55 Eur,
- na práva a pohľadávky z účtu DPH, účtu poistného plnenia a každej poistnej zmluvy, pričom najvyššia hodnota istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje je 42 120 000 Eur.

Dňa 15.08.2012 uzatvorilo Letisko Bratislava s komerčnou bankou úverovú zmluvu č. 92224-2012, na základe ktorej mohlo čerpať úver do výšky 12 000 000 Eur do 30.09.2012. Splatnosť úveru bola dohodnutá do 21.11.2026, pričom mesačné splátky úveru sa postupne zvyšujú. Následne Letisko Bratislava uzatvorilo dňa 22.08.2012 s touto bankou zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, na základe ktorej bolo záložné právo zriadené na pozemky a stavby v 1. rade s účtovnou hodnotou k 31.12.2012 v sume 10 580 573,72 Eur a v 2. rade s účtovnou hodnotou k 31.12.2012 v sume 104 290 083,39 Eur.

K 31.12.2012 bolo v rámci dlhodobých záväzkov z obchodného styku vykázané garančné zádržné z druhej etapy výstavby terminálu vo výške 5 % v sume 2 328 235,24 Eur, ktoré je splatné 30.09.2017.

Okrem vyššie uvedených úverových zmlúv Letisko Bratislava v kontrolovanom období splácalo dva dlhodobé úvery, ktoré mu boli poskytnuté komerčnými bankami v roku 2010:

- dňa 12.07.2010 uzatvorilo Letisko Bratislava Zmluvu o financovaní č. 39/ZF/2010 s komerčnou bankou, na základe ktorej mu bol poskytnutý termínovaný úver s limitom 1 600 000 Eur na financovanie nákupu softvéru a hardvéru v súvislosti so zavedením nového účtovného systému SAP,
- dňa 14.07.2010 uzatvorilo Zmluvu o splátkovom úvere č. S00942/2010 s limitom 1 600 000 Eur s komerčnou bankou na financovanie investičných potrieb.

Z uvedených skutočností vyplynulo, že celková účtovná hodnota založeného majetku Letiska Bratislava v prospech komerčných bánk k 31.12.2012 bola v sume 142 747 739,26 Eur. Kontrolou bolo zistené, že Letisko Bratislava postupovalo v súlade

s ustanovením § 3 zákona o letiskových spoločnostiach a nezriadilo záložné právo na prioritný infraštruktúrny majetok, ktorý bol špecifikovaný rozhodnutiami ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií SR, resp. rozhodnutiami ministra dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR v rokoch 2004 – 2012.

Prehľad dlhodobých bankových úverov, ktoré Letisko Bratislava čerpalo a splácalo v kontrolovanom období, je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Tabuľka č. 9

	Úver A	Úver B	Úver C	Úver D	Úver E	Spolu
zmluva zo dňa	12.07.2010	14.07.2010	22.11.2011	31.07.2012	15.08.2012	-
výška úveru v Eur	1 600 000	1 600 000	15 000 000	30 000 000	12 000 000	60 200 000
Splatnosť	12.07.2015	31.07.2015	21.11.2026	30.06.2017	21.11.2026	-
splatené v Eur k 31.12.2012	680 000	698 400	104 000	0	13 900	1 496 300
zostáva splatiť v Eur	920 000	901 600	14 896 000	30 000 000	11 986 100	58 703 700

Prehľad výšky finančných prostriedkov, ktoré Letisko Bratislava potrebuje v jednotlivých rokoch na splácanie prijatých úverov, je uvedený v nasledujúcej tabuľke v Eur:

Tabuľka č. 10

	Úver A	Úver B	Úver C	Úver D	Úver E	Splátky spolu za rok
splácanie	štvrt'ročne	mesačne	mesačne	mesačne	mesačne	
2011	85 000	29 100	8 000	-	-	697 200
2012	85 000	29 100	8 000	-	3 475	799 100
2013	85 000	29 100	8 000	53 125	3 475	1 464 400
2014	85 000	29 100	45 000	87 500	38 600	2 742 400
2015	85 000	29 100	45 000	100 000	38 600	2 646 400
2016	-	-	45 000	100 000	38 600	2 203 200
2017	-	-	45 000	100 000	38 600	26 915 700
2018-2025	-	-	45 000	-	38 600	1 003 200
2026	-	-	45 000	-	38 600	14 706 000
posledná splátka	70 000	28 600	7 870 000	25 412 500	6 000 000	-

Vzhľadom na výšku úverového zaťaženia Letiska Bratislava a prevádzkové výkony, ktoré Letisko Bratislava dosahuje v posledných rokoch je nevyhnutné, aby bol úspešne ukončený výber strategického partnera, ktorému bude udelená koncesia na Letisko Bratislava.

5 Vyhodnotenie vnútornej kontrolnej činnosti

Najvyšším kontrolným orgánom spoločnosti bola DR. Jej pôsobnosť bola vymedzená v článku 11. stanov spoločnosti. Podrobnosti, týkajúce sa činnosti DR, upravoval Rokovací poriadok DR.

DR dohliadala na výkon pôsobnosti PR a uskutočňovanie podnikateľskej činnosti spoločnosti. V prípade zistenia závažného porušenia povinností členmi PR a manažmentu, závažných nedostatkov v hospodárení a iných prípadoch, keď to ustanovuje zákon, bola povinná zvolať mimoriadne VZ. DR overovala postupy vo veciach spoločnosti a jej členovia boli oprávnení nahliadať do všetkých dokladov a záznamov, týkajúcich sa činnosti spoločnosti a vykonávať kontrolnú činnosť v zmysle všeobecných ustanovení Obchodného

zákonníka. DR preskúmala riadnu účtovnú závierku a návrh na úhradu straty a podala o výsledku preskúmania správu VZ. DR okrem iného na návrh PR dávala predchádzajúci súhlas na:

- schválenie vnútroorganizačných predpisov a ich zmien,
- schválenie Podnikateľského plánu,
- schválenie Výročnej správy,
- schválenie audítora na overenie individuálnej účtovnej závierky,
- zabezpečenie záväzkov spoločnosti majetkom spoločnosti s hodnotou založenej veci od 1 660 000 Eur do 6 600 000 Eur účtovnej hodnoty v jednotlivom prípade, vrátane súhlasu s uzavretím záložnej zmluvy,
- dlhodobý nájom majetku presahujúci dobu 5 rokov,
- nadobudnutie a predaj majetku v hodnote od 1 660 000 Eur do 6 600 000 Eur bez DPH,
- DR posudzovala ďalšie návrhy PR predkladané na rozhodovanie VZ.

Podľa stanov DR zasadá najmenej raz za kalendárny štvrtýrok. V kontrolovanom období DR zasadala pravidelne raz mesačne, ojedinele raz za dva mesiace. V roku 2011 sa uskutočnilo 13 zasadnutí DR a v roku 2012 sa DR stretla osemkrát. K prerokovaným materiálom prijímala DR uznesenia. Zápisnice z rokovania schvaľoval predseda DR.

Kontrolou bolo zistené nedodržanie článku 3. bodu 9 Rokovacieho poriadku DR tým, že zápisnice z rokovania DR neboli v kontrolovanom období zaslané referátu výkonu práv akcionára na MDVRR SR.

Správa o činnosti DR za rok 2011 bola zaslaná MDVRR SR, odboru zakladateľských funkcií a privatizácie 14.05.2012.

Vnútrotný kontrolný systém bol v podmienkach Letiska Bratislava uplatňovaný na základe Organizačného poriadku.

V priamej pôsobnosti výkonného riaditeľa bolo okrem iného riadiť riaditeľov divízií, riaditeľov odborov a vedúcich oddelení priamo riadených výkonným riaditeľom. Výkonný riaditeľ za výkon svojej funkcie zodpovedal PR.

Do pôsobnosti riaditeľov divízií, riaditeľov odborov a vedúcich oddelení priamo riadených výkonným riaditeľom patrilo okrem iného aj zabezpečovať vnútrotný kontrolný systém.

Vedúci jednotlivých odborov v divíziách, oddelení a zmien riadia, usmerňujú a kontrolujú činnosť týchto odborov, oddelení a zmien a podieľajú sa na ich práci.

Podľa Organizačného poriadku divízie, odbory a oddelenia:

- spolupracujú s divíziou ekonomiky financovania pri kontrolách čerpania plánovaných výdavkov,
- spolupracujú s Odborom stratégie a rozvoja pri kontrole realizácie investičných a neinvestičných výdavkov, kontrole kvality dodávaných prác,
- kontrolujú dodržiavanie vnútorných predpisov, ktoré vydali v medziach svojich odborných úloh.

Vnútrotnú finančnú kontrolu vykonávali na divízii ekonomiky financovania oddelenie plánovania, rozpočtovania, controllingu a miezd, odbor účtovníctva a oddelenie financovania. Predbežnú finančnú kontrolu podľa § 9 zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vykonávalo oddelenie financovania.

Odbor organizácie a riadenia integrovaného systému manažérstva podľa Organizačného poriadku vykonáva interné audity organizačných jednotiek Letiska Bratislava v zmysle noriem ISO a bezpečnostného systému riadenia, s cieľom udržiavania kvalitného poskytovania služieb a bezpečnosti civilnej leteckej prevádzky.

Letisko Bratislava nemalo zriadený samostatný organizačný útvar vnútornej kontroly, ktorý by vykonával vnútorné kontroly s rôznym zameraním na základe plánu kontroly.

Odporúčanie NKÚ SR:

Na základe zistení kontroly uvedených v protokole, NKÚ SR odporúča prehodnotiť možnosť vykonávania plánovaných vnútorných kontrol so zameraním najmä na hospodárnosť, efektívnosť a účelovosť využívania finančných a materiálnych prostriedkov, na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov.

V kontrolovanom období boli na Letisku Bratislava vykonané externé kontroly Leteckým úradom SR a SFK Bratislava.

Kontrola Leteckého úradu SR bola zameraná na posúdenie plnenia podmienok povolenia na prevádzkovanie Letiska Bratislava. Odstránenie kontrolou zistených nedostatkov zabezpečoval Odbor organizácie a riadenia integrovaného systému manažérstva.

SFK Bratislava vykonala kontrolu hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti pri hospodárení s prostriedkami poskytnutými zo štátneho rozpočtu a zúčtovania so štátnym rozpočtom za roky 2009 – 2011. Kontrolou neboli zistené nedostatky.

Zhrnutie

Letisko M.R.Štefánika – Airport Bratislava (BTS) bolo Leteckým úradom SR určené za verejné medzinárodné letisko.

V kontrolovanom období malo platné povolenie na prevádzkovanie, ktoré vydal Letecký úrad SR. Je súkromnou akciovou spoločnosťou podľa zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka so špecifikami a odlišnosťami, ktoré upravuje zákon č. 136/2004 Z. z. o letiskových spoločnostiach a o zmene a doplnení zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 37/2002 Z. z.

Zakladateľskú listinu obchodnej spoločnosti podpísal minister dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky dňa 26.04.2004.

Predmetom činnosti je najmä prevádzkovanie letísk; údržba prevádzkových plôch; pozemná obsluha lietadiel; poskytovanie služieb na vybavenie cestujúcich a nákladu; zaistenie bezpečnostnej ochrany a verejného poriadku na letiskách; prevádzkovanie závodného hasičského útvaru; poskytovanie technických služieb na ochranu osôb a majetku; prevádzkovanie bezpečnostnej služby; úschova a uskladňovanie batožín a prepravovaného tovaru; predaj leteckých prepravných služieb; prevádzka a údržba leteckých pozemných zariadení.

V kontrolovanom období bol do užívania uvedený odletový terminál; o spôsobe jeho financovania rozhodla vláda SR; posledným rozhodnutím bolo rozhodnutie o udelení

koncesie vybranému záujemcovi na dlhodobý prenájom Letiska Bratislava. Výber koncesionára nebol do júla 2013 zahájený.

Kontrolou boli preverené finančné prostriedky účelovej dotácie vo výške 2 500 000 Eur. Bolo preverené dodržiavanie zmluvných podmienok pri uzatváraných zmluvách, vo verejnom obstarávaní služieb a tovarov, pri nájme a prenájme nehnuteľností, odmeňovaní zástupcov štátu v orgánoch spoločnosti, v účtovníctve, zmluvné záväzky za prijaté bankové úvery vo výške 58 703 797 Eur a systém vnútornej kontroly.

Kontrolou bolo zistených celkom 30 nedostatkov v nasledovných oblastiach: handlingové zmluvy (1); cenníky služieb a prístup na airside (2); verejné obstarávanie (9); účtovníctvo (4); poskytovanie finančných prostriedkov na pôžitky zástupcov štátu v orgánoch spoločnosti (10); pohľadávky (3); vnútorná kontrola (1).

Na základe poznatkov, získaných kontrolou, NKÚ SR navrhla Letisku Bratislava 12 odporúčaní, smerujúcich k zlepšeniu súčasného zisteného stavu v kontrolovanej oblasti.

Odporúčania na riešenie zistených nedostatkov

Na základe poznatkov, získaných kontrolou, NKÚ SR odporúča Letisku Bratislava:

- Pre potreby účtovania celého obchodného prípadu a nespochybnenia interpretácie obsahu obchodnej zmluvy v anglickom jazyku s významom v slovenskom jazyku a pre účely kontroly odporúčame vyhotovovať zmluvy aj v slovenskom jazyku.
- Pri najbližšej aktualizácii Cenníka AIP, ktorý Letisko Bratislava predkladá Letovým prevádzkovým službám, š.p. na schválenie, predložiť návrh na úpravu cien poskytovaných služieb v Eur so zaokrúhlením na dve desatinné miesta.
- Vydať cenník za špecifické služby - spojené s prístupom na Airside; spoplatniť využívanie priestoru (napr. za státie mechanizmov na odbavovacej ploche, za použitie komunikácií a samotnej odbavovacej plochy vozidlami, poplatok za parkovacie miesta a iné); zverejniť ho a uviesť v platnosť a účinnosť za účelom zvýšenia výnosov Letiska Bratislava za poskytnutie priestoru v Airside.
- Dať do súladu ON-13/2005 so zákonom o VO v definovaní Letiska Bratislavy ako verejného obstarávateľa a s tým spojených náležitostí.
- Zabezpečiť, aby protokoly z elektronickej aukcie, ktoré pre Letisko Bratislava na základe zmluvy vyhotovuje externá spoločnosť, obsahovali správne údaje, vzorec a výpočet bodov, podľa ktorých stanovuje konečné poradie uchádzačov.
- Doplniť ON-13/2005 o ustanovenie predpisujúce, aby každý spis k verejnému obstarávaniu obsahoval zoznam dokumentov, ktoré sú jeho súčasťou, čím by sa zvýšila jeho prehľadnosť.
- Vypracovať interný predpis upravujúci postup pri prenájme nehnuteľného majetku.
- Zosúladiť interné predpisy v oblasti krátenia mesačných odmien členov orgánov spoločnosti za neospravedlnenú neúčasť na zasadnutí s cieľom zabezpečiť plnenie ustanovenia § 194 ods. 5 Obchodného zákonníka.
- NKÚ SR odporúča Letisku Bratislava aktualizovať internú smernicu SM-EOdd/05 Zabezpečenie inventarizácie majetku a záväzkov.
- V rámci mimosúdneho vymáhania pohľadávok viac využívať možnosť uzatvoriť s dlžníkom dohodu o splácaní dlhu v splátkach.
- Doplniť do ON – 1/2009 ustanovenia upravujúce postup jednotlivých organizačných útvarov Letiska Bratislava pri správe nevymožiteľných pohľadávok.

- Na základe zistení kontroly uvedených v protokole, NKÚ SR odporúča prehodnotiť možnosť vykonávania plánovaných vnútorných kontrol so zameraním najmä na hospodárnosť, efektívnosť a účelovosť využívania finančných a materiálnych prostriedkov, na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa 12.08.2013:

Ing. Viera Eiselová,
vedúca kontrolnej skupiny

Mgr. Kamil Augustovič,
člen kontrolnej skupiny

Ing. Zuzana Gálová,
členka kontrolnej skupiny

Ing. Marcel Kleščinský,
člen kontrolnej skupiny

Ing. Marcela Ušáková,
členka kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa: 13.08.2013

Ing. Ivan Trhlík,
predseda predstavenstva a výkonný riaditeľ
Letiska M. R. Štefánika - Airport Bratislava, a.s. (BTS)

Oto Šinkovic
člen predstavenstva
Letiska M. R. Štefánika - Airport Bratislava, a.s. (BTS)